

SO. AFRICAN PRESS-LIBRARY
30 MAY 1956

INDIAN OPINION

No. 19—VOL.—LIV

FRIDAY,
25TH MAY, 1956

Registered at the G.P.O. as a Newspaper.

Price 6d.

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Former Editor: Late Mr. Manilal Gandhi—1918-1956

Father Huddleston's Story

By The RT. REV. R. AMBROSE REEVES (Bishop Of Johannesburg) In 'The Forum'

THE City of Johannesburg can well count itself fortunate among the great cities of the world in having had a priest of the faith and charity of Father T. Huddleston, C.R. working in its midst for the past twelve years. During that time he not only consistently championed the cause of the under-privileged and dispossessed, but for the greater part of that time lived among them as Priest-in-charge of the Mission of Christ the King, Sophiatown.

It is this latter fact which gives particular importance to his book, "Naught for Your Comfort," for it is, in his own words, an attempt "to throw light upon one small corner of the country, and it springs from a personal experience which is limited and confessedly partial." But it is in just this that its value lies; it is a story of personal experience told simply and courageously; a story inspired by a great faith in Africa.

Such a story is bound to evoke strong reactions on the part of many readers, and already, as would be expected, it has been strongly criticised in some quarters. In so far as such criticism has been an attack on the author it can be disregarded, for, whilst vilification of personalities has become all too frequent a substitute for discussion among us, it has no valid bearing upon the truth or the falsity of a record which avowedly does not attempt to describe all the complexities of the South African scene.

Much play has been made by some critics of the suggestion that this book is partisan in character, drawing attention to the fact that quite early in the book the author declares, "I shall write this book as a partisan." Perhaps it is unfortunate that Father Huddleston used the word "partisan," even though the text makes it quite plain that all that he writes of his experience is judged from the standpoint of the Christian doctrine of man. Far from being a defect this is its great merit. The author takes his stand firmly on the Christian truth about man and evaluates the experiences that befell those whose lives crossed his, according to that truth.

Central Importance

But for me the central importance of this book is to be found in the fact that in its pages are depicted the stark and cruel effects that the stream of racial legislation which has been enacted in South Africa in these last years are having so often on the lives of actual human beings. To say this is not to overlook the fact that during this same period some steps have been taken which

have been beneficial to the non-European. For example, the labour bureaux which have been established are of assistance both to urban and rural Africans seeking work; a considerable number of salaried posts have been made available to non-Europeans in the Public Service; attempts have been made to grapple with the terrible housing shortage; the education vote has been steadily increased; very valuable work has been done in controlling disease.

But side by side with this there has been the enactment of legislation which has had and is having just the kind of consequence on individuals that is depicted in *Naught for Your Comfort*. So often these matters are discussed by the opponents as well as the champions of such legislation in such a theoretical fashion, as if all that was at stake was the merit of rival ideologies. Indeed there is a danger that those who have to do with these issues may be so taken up with the pros and cons of this or that matter that they become unmindful of the fact that their policies are bound to affect for good or ill the lives of beings who are human like themselves.

Legislators and administrators would do well to read and re-read *Naught for Your Comfort*, for then they will see the effects of their actions on the lives of others. They may dislike intensely much of that which they find set down here. They may say that, for example, the Suppression of Communism Act has not always affected those who have become subject to its provisions as grievously as it has done in the case of Oliver Tambo.

(Continued on page 210)

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones?

Surely a **NEW INDIA PROTECTION POLICY**,
the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:

Rustomjee (Pty.) Ltd.

**140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.**

**NEW NYLON
SAREE MATERIALS**

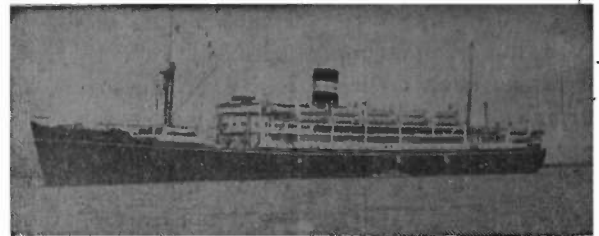
JUST ARRIVED

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd.	Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.	Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.	CHILDREN'S SCHOOL WEAR Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks, Girls Gym Blouses etc. At Reduced Prices.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.	CHAMPALS! Plastic Fancy Tops with Heel Size 3 to 7 18/6 pair
Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.	Also Leather 8/6 & 10/6 pair
BLOUSES Printed Georgette and Bemberg Skippers. Huge range now at clearing Prices.	

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 30th May. Sailing 4th June 1956.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever inoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£92-0-0
Second " " "	£60-15-0
Third Class Bunk	£31-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0
Ordinary Food	£4-18-0
Hindu Special Food	£10-3-0
Ordinary Food	£4-6-0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAIAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 25TH MAY, 1956

Republic And Non-Europeans

THE Prime Minister has once more reiterated the view that the Nationalist Party works for the attainment of the republican ideal and that the Party will never abandon this ideal. His case for the republic is that it holds out the best prospect of enabling the (White) people of South Africa to cultivate one sense of national loyalty.

Since South Africa is a mixed nation, made up of peoples with diverse historical backgrounds, it stands to reason that the republican form of government would be ideal for them. The monarchy is part of the tradition of a small section of the population. If the majority of the nation wanted a republic, to insist on having a monarchy would amount to frustrating the will of the majority.

But it is important that the distinction should be made between the republic that the Prime Minister would have and the republic that the majority of South Africans would like to have. This distinction is important because to support either form is in effect to express support for a certain quality of ideals and values of life.

The Strydom republic would certainly be a paradise for the White supremacist; for the oppressor of his fellowmen; for the citizen who believes that certain advantages and oppor-

tunities in life must be reserved for people with a White skin and that there must be no equality between Black and white. In the end the man of colour would be reduced to the position of a slave serving the ends of the Afrikaner master race in the republic.

The Commonwealth connection and the monarchy, on the other hand, symbolise quite a different set of values. In the Commonwealth people believe that the individual is an end in himself and that his personality is sacred regardless of his race or colour. What is more, most of the nations within the Commonwealth are committed to the job of seeing to it that the liberty which they want for themselves is shared and enjoyed by every human being regardless of race, colour or creed.

From this it will be seen that under no circumstances can the man of colour support an apartheid republic. On the contrary he regards it and propaganda made for it as positive menaces and his duty in the circumstances is to oppose these threats to his very survival.

To be effective such opposition does not need to be distinctly non-European in character. It should be the sort of thing where the non-European, who is threatened by apartheid, works hand in hand with the White democrat who sees in the republican ideal

as enunciated by the Prime Minister an unqualified evil.

Non European policy should progressively be attuned to the end of discovering more points where the White and the non-White South Africans are jointly threatened and where, therefore, the chance is greatest for joint opposition to apartheid. It is only at these points that possibilities exist of the Black and White South Africans learning to work together and standing together in the defence of values of life they cherish together.

In a sense the march to the Strydom republic is a golden opportunity to non-European leadership to present before the country a line of approach which holds better prospects of uniting all our peoples than the Prime Minister's Police republic. In this context the non-European leader must realise that it is his duty to give a lead to the non-White South Africans as to the White in the direction of a greater South Africa where the ideals and values of life cherished by the anti-republicans in the White community will be guaranteed permanent survival by the simple and convincing fact that they shall be the common property of the majority.

At the same time we must point out to the White anti republican that to regard this fight as a matter for people with a White skin is merely to play into the Prime Minister's hands. The anti republicans represent only a minority in the White community and as long as this is the case, they stand no chance against Afrikaner Nationalism. On the other hand if they join

hands with the non-European on this issue, no power that the Prime Minister can ever command could bring about his Police republic.

The acid test of the determination of the White anti-republicans, then, is whether or not they are willing to ensure victory by getting non-White allies to their side. So far they have fought like people who want to be defeated. Small wonder the Prime Minister can say the Nationalist Party will never abandon the republican ideal! But if the White anti-republicans fight to be defeated, opposition to the Police republic is a very serious matter for the non European.

Proposed Removal Of Sobantu Village

THE following on the proposed removal of Sobantu Village was submitted to a public meeting organised by the Liberal Party of South Africa in Pietermaritzburg on May 15:

This public meeting of citizens of Pietermaritzburg, representative of the four main racial groups living in the city, expresses its astonishment and concern at the Government's plans to remove the African inhabitants of Sobantu Village to a site at Edendale some miles further away from the City.

This meeting calls upon the City Council to resist this fantastic proposal by every means at its command and, if necessary, to refuse to co-operate with the Government in the implementation of its ridiculous plans.

This meeting is convinced that the City Council can count on the support of the vast majority of the inhabitants of Pietermaritzburg, of all races, in its opposition to this scheme and calls upon the members of the Council to act forthrightly and with imagination in conducting a vigorous opposition to the Government's plans.

The Late Mr. Manilal Gandhi

By Alan Paton

I AM glad of one thing, that I wrote from America to thank Manilal Gandhi for the encouragement that many of us had received from "Indian Opinion." That was true, was it not? What peace-loving man could write more resolutely than he? In that respect he was a true democrat, being most fierce in his defence of justice and truth. Few men had his gift of using temperate speech to speak the intemperate truth.

That is the gift of judgment, and he had it. He was the partisan of truth. No one doubted, no one could doubt, that the standards by which he judged were lofty and stern. Gentle he truly was, in all things but judgment.

If there was one thing above all that he judged ruthlessly, it was Apartheid. For him it was no practical policy for solving a difficult problem. He saw it for what it was, a withholding of all that is best, no matter what immediate benefits it might bring.

One allowed a man to become a sergeant in the police, but only on condition that he gave up the desire to be a Member of Parliament. You let him become an advocate, on condition that he could never become an Attorney-General. You let him become a doctor, but he could never become Minister of Health. No matter how great his gifts, how splendid his character, how deep his devotion to his country, he could not in his lifetime attain the stature of a man. You chopped a society into two, and the poorer half must, by some magic known only to the Nationalists, and in defiance of all the laws of competition, become a new society, equal in riches, majesty, and magnificence to the old.

Yet that is a materialistic view of society, not in itself evil, but wholly incomplete. Manilal Gandhi had in addition a profound understanding of the spiritual nature of society, and of the spiritual nature of man.

Anything that detracted from the dignity of the person, and from the dignity of a people, was evil, and not in the plan of God. It could not be in the plan of God, because God had a care for the person. "Precious thou art to me, right well beloved." And because man is precious, he partakes also of the divine. Harm man, and you strike at the heart of the divine intention. That is what Apartheid is doing.

Manilal Gandhi saw clearly that Apartheid had been elevated by its believers to those lofty regions that belong only to Goodness, Truth, and Beauty. Apartheid had become the Supreme Morality, the Inviolable Truth, the Ineffable Beauty. Justice, mercy, and love, could be attended to only after the demands of Apartheid had been satisfied. But to him justice, mercy, and love, were the attributes of God, while Apartheid was only a creation of man. Therefore he rejected it.

He tried to live his life in the light of these great precepts. He was beloved by Christians, because, like his father before him, he understood deeply the Christian doctrine of Man. Therefore he rejected utterly the worship of the State, of the group, of the race, of any principality or power that by taking glory to itself, diminished the glory of man.

Yet he saw clearly that the mere worship of man led always to his enslavement. The paradoxes of humility and pride, of obedience and resistance, he understood. Power he hated and distrusted, except the power of fraternal love, which, when it reached its flowering in the souls of men like his father, was the master of all temporal power.

We weep for our loss, and give thanks for our gain. We remember his widow and children, and cherish his cause.

May his soul rest in peace.

Lecture By Alan Paton

"REPORT on the South" was the topic on which Mr. Alan Paton lectured at the University Main Buildings on Tuesday 22nd May at 8 p.m. This lecture was organised by the South African Institute of Race Relations.

Mr. Paton who has just returned from the United States of America spoke on a subject which he studied carefully during his sojourn in the U.S.A.

Although it was a very tricky topic to lecture on Mr. Paton did it superbly and gave his hearers a vivid picture of the exact situation in America.

In his lecture Mr. Paton dwelt on the fight for civil right by the Negroes of America and the stand taken by the Government of that country. He also spoke on the historical ruling given by the Supreme Court of America on the 17th of May, 1954, i.e. complete integration in all schools, and the consequences in the Southern States of America, namely, Alabama, Georgia, and other neighbouring States, thereafter. Trouble had flared up in these parts after this ruling which Mr. Paton explained as being the "ripples after a stone is thrown into a pool."

Mr. Paton assured the audience that the situation was becoming better, as many of the States were

doing everything in their power to enforce the law of complete integration.

Mr. Paton went on to say that the younger generation i.e. the present college and university students on the whole did not mind integration. He stressed the point by narrating a story. He said, "last year the University of Georgia were going to play the most important football match of the year against the university of another State. This other State had a Negro player in their team and since the State of Georgia was against integration, the Governor wrote to say that they could come to play the University of Georgia only on one condition that they left the Negro player. To this they replied that in that case they preferred not to play the match. At this the students of the University of Georgia were infuriated and so 2000 strong they marched to the Governor to protest." In the end the Governor had to reconsider his decision."

This is the state of affairs in America. This lecture was most interesting and educational. We hope the Institute of Race Relations will in future organise more lectures of this type.

Court Unanimous In Upholding Senate Act

A full bench of the Cape Supreme Court, Cape Town, ruled the Senate Act, 1955 and the South Africa Act Amendment Act, 1956 to be valid. The Judgment was unanimous.

"The firm conclusion to which we come" the Judges said in the jointly prepared reasons, "is that no limitation can be implied upon the scope of powers, expressly granted to Parliament, as ordinarily constituted, so as to preclude Parliament as so constituted from enacting the Senate Act.

Col R. D. Pilkington Jordan, attorney for the applicants in the case said that an appeal against the judgment would be noted immediately.

The bench consisted of Mr. Justice de Villiers (Judge President), Mr. Justice Newton Thompson and Mr. Justice van Wensen.

The two Acts were challenged by Mr. William David Collins, a

Coloured merchant of Capetown, and Mr. Andrew James Brekkels; a Coloured compositor of Maitland.

Their applications for orders declaring the Acts invalid and restraining the Minister of Interior (Dr. T. E. Dönges) and the Electoral Officer, Capetown (Mr. C. de W. van Zyl) from removing their names from the Common voters roll were dismissed with costs.

The applicants were represented by Mr. Graeme Duncan, Q.C., Mr. H. Snatcher, Q.C., and Mr. D. B. Molteno, Q.C.

Mr. D. P. de Villiers, Q.C., Mr. J. de Vos and Mr. G. van R. Muller (instructed by the Deputy Government Attorney, appeared for the Government.)

The Indian As An Integral Part Of South African Society

By Dr. S. COOPAN And A. D. LAZARUS

Dr. S. Cooppan is full-time Indian Research Assistant in the Department of Economics of the University of Natal

Mr. A. D. Lazarus is Principal of Sas'ri College, Durban, and Chairman of the Natal Indian Teachers' Association.

[The following is a paper from the booklet "The Indian as a South African" (Price 4/3) published by the South African Institute Of Race Relations, P.O. Box 97, Johannesburg.]

FIVE years from now there will have been a hundred years of Indian settlement in Natal. European settlement in the province is about thirty years longer, but political propaganda has endeavoured to make the white electorate believe that the Indian is an alien, unassimilable element in South Africa, a threat to the 'white' civilization. Latterly there has been an attempt to infect the African mind in the same way. It is hardly believable that it could seriously be held that less than 410,000 Indians could endanger the security of 2½ million Europeans and 8 million Africans!

This manner of thinking has been responsible for periodic waves of agitation demanding the repatriation of the Indians; and various forms of social, political, and economic pressure have been brought to bear upon them to compel them to seek repatriation voluntarily. Strange as it may seem, up to 1911, the demand for the importation of Indians was as strong as that for repatriation; and, though not vociferous, the importers of Indian labour were more determined and consequently importation far exceeded repatriation.

The policy of repatriation stimulated by a monetary inducement of £40 per adult, has been a failure. The failure has been admitted by the late General Smuts, Mr. Heaton Nicholls, the former Administrator of Natal, and the present Prime Minister, Mr. J. G. Strijdom. But the electorate has been left to think along the old lines:—i.e., to retain a mental picture of the Indian as a bird of passage, a temporary dweller who does not, and cannot, fit into the South African pattern of life. The people of this country have not been told categorically and with sufficient repetition that repatriation is an unreal and unjust policy in the light of circumstances prevailing today. They have not been told clearly that from all points of view the Indian people are a permanent and integral part of the South African nation. Many, therefore, continue to speak as if the Indians were committing a

crime by ignoring the monetary inducement and by resisting the economic and social pressures to leave the country; they expect them to depart swiftly as if they were intruders, shiftless parasites.

In the past nine years South Africa has been contending at the United Nations, in the dispute with India on the treatment of South African Indians, that this was a matter of domestic jurisdiction. Indians were claimed to be South African nationals, and it was argued that their treatment was an internal affair. But

repatriatory aspects of the Cape Town Agreement. India was more concerned with the positive and unifying aspects of the Agreement, for she had an historical obligation to see that the original promises to the indentured labourers were carried out. South Africa, on the other hand, wanted to evade that obligation. Morally her stand is indefensible.

Urgent reasons have been set out by some for settling the Indian question by a vigorous policy of repatriation, amicably arrived at between the Governments of

Indian policy are reflections of the white man's dilemma—a dilemma of his own making—when he decided to make his home in a country and a continent inhabited predominantly by non whites. So far as his relations with the Indians are concerned, he seeks to get out of his dilemma by trying to send them back to the land of their forefathers. The Indian Government has been consistently opposed to the compulsory repatriation of the Indian labourers or their descendants. It was not prepared to be a party to the 'sucked oranges' policy of the labour-importing countries. Little sympathy can be expected from independent Asian and African nations for the efforts of white men to retain a position of supremacy in the non white areas of the world.

India Celebrates 2,500 Years Of Buddhism

New Delhi.—Together with many other countries, India is this month celebrating the 2,500th anniversary of Lord Buddha.

The celebrations began when Prime Minister Nehru laid the foundation-stone of a commemorative monument in New Delhi on May 23. Next day, May 24 was declared a public holiday by the Indian Government. President Rajendra Prasad presided over a mass open-air meeting of citizens. Meetings and functions were held simultaneously in other Indian cities.

Indian post office, on that day sold commemorative postage stamps and letters were defaced "2,500th Buddha Jayanti."

A film on Buddhism which had been produced with the help of the well-known director, Bimal Roy was shown on May 24. "2,500 Years of Buddhism," a Government of India publication was also on sale on that day.—(ISI).

We expect to publish an illustrated Biography of Lord Buddha, next week. Owing to the pressure of other matter and the late arrival of the required matter we could not print it this week.

at the same time South Africa was prepared to meet India and Pakistan at a round-table conference in the hope of negotiating another repatriation scheme more satisfactory to herself. This is a contradiction in public policy.

Advocates of repatriation believe that the policy failed because India did not do enough for the repatriates on the other side. One cannot see what incentive there is for India, or any other country; to care for South African nationals who have already given of their best years to South Africa. India herself is not seeking immigrants. This was the basic weakness of the

India and Pakistan on the one hand and the Government of South Africa on the other. India is now an independent nation, her emergence as an Indian Ocean power with influence in Asia and Africa is recognized. It is believed that it would be a wiser course for South Africa, in the long run, to maintain friendly relations with the Asiatic powers. It is argued that India would have no cause to be at loggerheads with South Africa if there were no settled Indian population, unavoidably subjected, from the white man's point of view, to the same disabilities as the African. The Union's Native policy and

The primary motive behind migration is to improve one's condition in life, and the inducements must be such as to overcome the deep attachment to the land of one's birth. The bonds are many, strong and subtle. No matter how adverse the conditions in the land of one's birth, there is a natural resistance to being pushed out of it by man or nature. So long as hope resides in the human breast, the tendency of mankind will be to work towards overcoming such adverse conditions.

It is not beyond the bounds of possibility that events in Africa may bring the same intense pressure to bear upon the white minority to return to Europe. Perhaps, the present reluctance to migrate will then be appreciated. But with a little kindling of our sympathetic imagination now, one need not wait for that unfortunate and distressing day in the future. One may even succeed in forestalling it. It is little realised that the repatriation slogan is easily learnt and is possible of extension from the Indian to the European. Let us drop it: it is a dangerous game! Eventually the European stands to lose more than the Indian.

It is submitted in this paper that in order to reduce Indo-European tension both at the domestic and international levels, the Europeans will have to face up to the fact that South Africa

THE INDIAN AS AN INTEGRAL PART OF S. A. SOCIETY

is the fatherland of the Indians too. In the speech made by the Governor-General during the Day of the Covenant celebrations at Pietermaritzburg in 1955, reference was made to the African people but the omission of all reference to the Indian community was conspicuous. On the same occasion the Prime Minister referred to the Coloured population as the 'natural ally' of the white man and he, too, had nothing specific to say about the Indian. South Africa should be given the facts that far from being a menace to the security of any other section of the population, the Indian minority is a proved asset to the country, contributing to the economic wealth and spiritual life of the country to the utmost of its present opportunities. By whatever arguments the European advances his claim to permanence, security of tenure, and the full rights of citizenship, the Indian people can do the same.

The great majority of South African Indians are descendants of the labourers imported into Natal from 1860 to 1911. The importation was financed by the old Natal Government. The labourers were brought out in the interests of the white colonists. The migration of Indian labour was permitted only after long negotiations with the Government of India. From the beginning this emigration to Natal (and to other parts of the world) had characteristics of permanent colonisation. The earliest negotiators for a supply of Indian labour for Natal even held out the hope that the labourers could settle in the country and eventually achieve the status of petty proprietors. Neither in the Natal laws governing indentured immigration nor in the contract signed by the labourers at the time of their recruitment in India, was there an obligation on the part of the labourers to return home after the expiry of their contracts. Indeed, the permanent settlement of these labourers was desired and induced in many ways by Natal. It was only from 1895 that the ex-indentured labourer was discouraged from settling, but even then there could be no compulsory repatriation. In permitting the emigration of labourers to these distant lands the Government of India took into account the probability of their permanent settlement, and consequently would not countenance compulsory repatriation. On the other hand, it also protected the immigrant by providing a condition for his return at the cost of the importing country, should he so desire.

(To be continued)

Father Huddleston's Story

(Continued from front page)

And they may say that Influx Control does not operate as harshly always as it did in the case of Absalom of Alexandria. But let them not forget that Oliver Tambo is a real person and a devoted churchman, and that Absalom actually exists.

They also need to remember as they read that the incidents recorded here are neither isolated nor exceptional. Any who come into personal relationship with Africans in this city know full well that each happening set down by Father Huddleston could be paralleled by scores of instances from their own experience. Unfortunately they are so common that there is a grave danger that after a time they become accepted as a normal part of the pattern of life. One can hope that not only those who are responsible for the ordering of our social life but all that read it will heed this warning for "One of the terrible things that happens, after a while, to all of us in South Africa is the acceptance, unwilling or otherwise, of a situation which cannot be justified on any moral principle, but which is so universal, so much a part of the whole way of life, that the struggle against it seems too great an effort" (p. 34).

Memorable

Naturally, much of the material in this book is drawn from the author's experience in Sophiatown, the chapter on which is one of the most memorable in the whole book, for while, as Father Huddleston says, the vitality which is Sophiatown cannot be captured and held in words, he has more nearly succeeded than most of us would have thought possible. Even the casual visitor to Sophiatown can hardly fail to be impressed by the virility of life there which contrasts so sharply with so many of the great urban locations which, while they may have a more uniform stand of living, never seem to be alive in the same way. But the complaint has been made that no credit has been given to all that has been done for those who have been removed from Sophiatown to Meadowlands, as if affection for Sophiatown has blinded the author to the squalor and the slum conditions in which many people there live.

Nobody in their senses would try for one moment to defend slum conditions anywhere, even though some of us have repeated-

ly pointed out that there were, and still are, far worse slum conditions in the Orlando Shelters and the Moroka Shanty Town which cried out to be dealt with first. Further, those who care for Sophiatown were urgent in their demands for a genuine scheme of slum clearance there long before the Western Areas Removal Scheme was put into operation. No doubt many of those who have gone to Meadowlands are better housed than they were in Sophiatown. The real objection to this scheme has never been opposition to slum clearance. Any plan to remove the sub-tenants or reduce the density of the population in Sophiatown would be warmly welcomed by any who care for the African. But this is a very different thing from uprooting a whole population and taking away their freehold rights in the process.

As Father Huddleston says, "the Government's scheme was not slum clearance but robbery: robbery carried out in the interests of and under pressure of the neighbouring white suburbs: a political manoeuvre." Even though the scheme of removal has been in operation for some time, and even if it had been completed, the story of Sophiatown still needed to be set down in black and white for all the world to read, for whatever may be said about the advantage of life in Meadowlands over that in Sophiatown, robbery remains robbery and our consciences ought to continue to be disturbed.

"Christian Dilemma"

Christians are bound to be cornered especially with the chapter in this book entitled "The Christian Dilemma." One wishes that here Father Huddleston had given recognition to the fact that in almost every Anglican congregation in the Southern Transvaal at least a few European members of the church are to be found who are as deeply aware as he is of the realities of the church situation at the present time. But I am sure that he would be the first to admit that in these pages he has not given by any means a complete picture of church life among us. In any case, what he has set down here is all too true to be comfortable. What he says is so disturbing because, when every allowance has been made for the complexities and difficulties of our situation, church people know in their

hearts that the church ought to be providing the setting within which those of different races can learn to understand, respect, and appreciate one another.

That the church is certainly not doing on anything like the scale that is required if Christians are to make any effective contribution to the resolution of our present dilemmas.

As I read and re-read this chapter I could not help recalling some words of Col. Laurens van der Post, "We may offer the African our faith every Sunday as we offer it to our diminishing selves, but at heart he is not impressed by that.....The African today is growing less and less impressed by what we preach in Church and profess in Parliament. He is influenced by what we do. He goes by the example we set. He may pick up a certain Christian patter and find it convenient for the practical business of living to wear a Christian mask, as we do. But it does not take him long to see that there is a dark gulf between what we profess in Church on Sundays and practice in the week."

Here are words which any member of any church in South Africa would do well to ponder upon deeply, and in the light of them to read again the concluding paragraphs in this chapter in Father Huddleston's book.

And not only the concluding paragraphs of this particular chapter. Here is a book which, while it ought to be read by all who care for the future of Africa, has a special claim upon the attention of Christian people, especially those in South Africa. Whether they happen to like or dislike Father Huddleston, approve or disapprove of his methods, the experiences set down here are actual happenings, events that we would do well to take into account before it is too late.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 213 Macosa House, Second Floor,
17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. Phone 33-1654.

S.A.I. Organisation Attacked By Congress

A Statement Of What Transpired Wanted

"THE South African Indian community is entitled to know the full facts of what transpired behind closed doors in Cape Town last week when the Prime Minister and the Minister of Interior met Messrs. A. I. Minty, P. R. Pather and A. M. Moolla representing the South African Indian Organisation," says a press statement issued by Dr. G. M. Naiaker, acting President of the South African Indian Congress.

"According to a press report," adds Dr. Naiaker, 'secret proposals for the implementation of the Group Areas Act' formed part of these discussions. This was disclosed in the 'Rand Daily Mail' of the 21st May 1956. There was also discussion on the tripartite Round Table Conference and on other matters.

"The South African Indian Organisation and the three men who represented it did not have the mandate of the Indian people to hold any talks with Mr. Strydom and Dr. Donges.

"The secrecy surrounding the discussions is a matter of grave concern to the entire Indian people and it is the duty of Messrs. Moolla, Pather and Minty to make known immediately the full details of what led to these talks and the details of the discussions held."

"The South African Indian Organisation does not represent the Indian people of the Union nor are they qualified to make any proposals secret or otherwise to the Government on the question of the implementation of the Group Areas Act or on the question of the Round Table Conference.

"On the Group Areas Act the voice of Indian people was clearly heard at the 'All-Ind' Conference held in Durban on the 5th and 6th of this month. The conference convened by the Natal Indian Congress has unanimously rejected the Act and has made it clear that the Indian people will in no way participate in any form whatsoever in order to implement the Act. In keeping with that policy Conference rejected the submission of race-zoning plans. That being the Indian viewpoint, what right have Messrs. Moolla, Pather and Minty to submit proposals for

the implementation of the Group Areas Act as reported in the 'Rand Daily Mail'? The Natal Indian Organisation did not even attend the Group Areas Conference and they have lost all right to speak in the name of the Indian community on the Group Areas Act. What the S.A.I.

Exiled Goan Leaders Return

Sympathy For Goa's Freedom Among Progressives In Portugal

PROFESSOR Parshottam Kakodkar and Dr. Rama Hegde who were sentenced by a military tribunal in Goa ten years ago and jailed in Portugal have arrived in Bombay after their release. They were arrested during the civil disobedience movement in Goa in 1946 and exiled to Portugal.

On landing at Bombay's airport, they said they were proud to have set foot for the first time on the soil of free India, but they would have been prouder to have set foot on the soil of free Goa.

The two Goan leaders said there was a great deal of sympathy for the cause of freedom of Goa among the Portuguese people.

Dr. Hegde in fact asserted that as many as 85 per cent of the population of Portugal showed sympathy for the Goan cause. He pointed out that the Portuguese themselves were not very happy under the present regime.

In this connection he pointed out the case of Professor Ruiz Gomes who, though he had been a candidate for the Presidency of Portugal in 1949 and is considered the highest authority on atomic energy in Portugal, was arrested and detained by the Salazar regime when he publicly called upon the people of Portugal to support the cause of freedom of Goa. Professor Gomes however had been released recently, he said.

The Goan leaders said that Mr. Nehru's stand on Goa had found widespread appreciation among progressive people in Europe.

Organisation stands, for and whom they represent is well-known to South African Indians, is well-known to the Governments and peoples of India and Pakistan and is well known to Mr. Strydom and Dr. Donges.

"These discussions coming on the eve of Mr. Strydom's departure to the Commonwealth Prime Minister's Conference will not help South African Indians or the Governments of India and Pakistan. They will be used by Mr. Strydom and his Government for their own political ends."

Mayor of Bombay, Professor Dandwate, secretary of the Goa Emancipation Committee, and Dr. and Mrs. Pandalik Gaitondo.

Professor Kakodkar was freed during the general amnesty in 1950 but was prevented from returning to Goa and had to live in exile in Lisbon. He was asked to report daily to Lisbon police headquarters. He protested against this kind of treatment for which he was again sent to jail. Last month after the expiry of his sentence by the military tribunal in 1946, he was allowed to leave Lisbon but with a passport valid only for the U.K.

Mr. Kakodkar, who is 44, comes from the village of Kakoda in Goa. He is an M.A. in literature and classical history. He came into close contact with Mahatma Gandhi and stayed with him for two years at Sevagram and became an ardent disciple. That was in 1940-41. Soon afterwards he returned to Goa to do social work.

Dr. Hegde also remained in exile for nearly ten years. He is a medical man, having graduated from Goa, and he also holds a degree from Lisbon.

India Is Now Coming To The Golden Age

Read The Latest Publications About Same .

The India Annual 1956	5/6
Illustrated Weekly Of India	2/-
Caravan; Proforma Of India	2/-
Dharmayug, Aikal, Bal Bharti (Hindi)	1/6 each
Manoher Kahaniyan, Maya, Manorama (Hindi)	1/6 each
Parie Mahal (Gujarati Novel)	12/6

NEW BOOKS

An Asian Prime Ministers Story	15/6
Women Behind Mahatma Gandhi	21/6
Primitive India — Illustrated Only	31/-
Just Half A World Away — Faith In India	22/6
History Of India — Past And Present	66/6
India And The Awakening East	18/6
Bhowani Junction (Novel)	14/6
Dadi Ma Na Yudhu	28/6
Ghar Na Ranj	32/6

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical, Gujarati and Hindi are sold by us

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, May 14.

CENTRE WILLING TO MAKE BOMBAY A CITY STATE

THE Home Minister, Pandit Pant, stated in the Rajya Sabha that the Government would even now prefer the establishment of a Bombay City State to its constitution as a Union territory.

Replying to a motion for reference of the States Reorganisation Bill to a joint select committee, he said that this change could still be made if the people of Bombay desired it.

The Home Minister did not indicate anything about the progress of the talks regarding Bombay in the context of the Maharashtra demand that the city should go to them.

Nor did he disclose any details of the administrative set-up that was proposed for Bombay City, if it was to be retained as Union territory. He merely stated that the administrative apparatus proposed would be one suitable to the conditions and importance of the city. A final decision would be taken after consulting the people interested in the problem.

The Government's endeavour was to concentrate on efforts that would restore good feelings and mutual regard between the leading sections of the city. No doors were locked. But only goodwill could open them.

Development Approves 2nd Plan

The National Development Council has approved the objectives, priorities and programmes of the second Five-Year Plan and called upon the citizens of India to work wholeheartedly for the full and timely realisation of the aims, tasks and targets set by it.

The Council, as its concluding session decided to establish a Programme Efficiency and Economy Promotion Committee with Union Home Minister, Mr. Govind Ballabh Pant, as chairman.

The Committee is likely to be composed of seven members, including the vice-chairman of the Planning Commission, Mr. V. T. Krishnamachari, the Minister of Finance, Mr. C. D. Desh-

mukh, the Minister for Planning, Mr. Gulzarilal Nanda, and two Chief Ministers to be nominated by the Prime Minister.

The Committee will be expected to ensure the efficient execution of the Plan projects. While carrying out a project the committee will associate with it the Central Minister whose portfolio covers the relevant project.

Land Reforms Under Second Plan

The total amount of compensation and rehabilitation allowance payable to intermediaries as a result of the introduction of land reforms is estimated at Rs. 435 crores, excluding interest charges, according to the final draft Second Plan.

The report says that Uttar Pradesh and Bihar together account for 70 per cent. of the total compensation.

The draft report proceeds to elaborate the principles of land reforms outlined in the draft outline of the Plan issue two months ago, the subjects touched upon including tenancy reforms, distribution and size of holdings, ceiling on agricultural holdings, agrarian reorganisation, land management practice, and administration of land reform programmes.

It is proposed that during the second Five-Year Plan, ceilings on agricultural holdings should be implemented throughout the country.

The ceiling, it is suggested, may be placed at three family holdings, a family holding being defined as the area of land which yields a net annual income of Rs. 1,200 and is not less than a plough unit.

Sales Tax Likely To Be Increased

The existing Sales Tax on certain articles is likely to be raised and many more commodities subjected to this tax, as the rates are required to realise an additional Rs. 112 crores by way of Sales Tax during the Second Plan period.

The Planning Commission has stated its Draft outline of the Second Plan, now approved by

the National Development Council, that the States must raise an additional Rs. 225 crores by way of taxation on which Rs. 112 crores are to come from Sales Tax alone. (The present revenue from sales tax in all States is estimated at Rs. 58 crores).

Other measures suggested for additional revenue for the States are land revenue surcharges (Rs. 37 crores), agricultural income tax (Rs. 12 crores), betterment levy (Rs. 16 crores), irrigation rates (Rs. 11 crores), electricity duty (Rs. 6 crores), motor vehicles fees, etc. (Rs. 14 crores) and other taxes mainly local property taxes (Rs. 17 crores).

Plan For Bengal-Bihar Union Dropped

West Bengal's Chief Minister, Dr. B. C. Roy, announced his decision to withdraw the proposal for the Union of West Bengal and Bihar.

The Government of India is being informed accordingly. He said he was doing this "to bow to the opinion of the people as expressed in the last parliamentary by-election" in the north-west Calcutta.

Shri M. K. Mitra, a nominee of the West Bengal Linguistic States Reorganisation Committee which has been opposing the merger proposal, was elected, defeating his Congress rival, Shri Ashok Sen.

Plan To Strengthen Congress

The Pradesh Congress Committee chiefs and secretaries who met at New Delhi recently appointed a sub-committee to prepare a statement containing a programme to be followed by Congress Committee during the next year.

The statement is to be prepared keeping in view the points raised in the reviews given by the Presidents of P.C.C.'s.

The conference discussed among other things various amendments proposed to be made in the Congress Constitution including one which changes the objective of the organisation into establishment of a "Socialist Co-operative Commonwealth."

Shri U. N. Dhebar, who was in the chair, summed up the points arising out of the reviews.

Shri Dhebar is understood to have said that it was now essential to pay greater attention to the quality rather than quantity of membership.

The Union Home Minister, Shri G. B. Pant, in a brief ad-

dress laid stress on the need for unity and solidarity among Congressmen.

Shri Pant laid stress on constructive work among women, youth and labour and the desirability of creating a sense of confidence among religious and linguistic minorities in the country.

Succession Bill

The Hindu Succession Bill, giving the daughter a share in her father's intestate property, has been passed by the Lok Sabha.

Practically everybody congratulated the Minister for Legal Affairs, Mr. H. V. Pataskar, for the way he piloted the Bill, a difficult task well performed.

The Speaker, Mr. Anathasayanam Ayyangar, felt that the measure would give a greater sense of security to daughters.

Parliament, he said, had taken the place of the maharishis of old and framed the law for the guidance of society.

The Bill, as it was adopted, has undergone certain radical changes since it was transmitted from the Rajya Sabha, last year.

Apart from including the mother of a person dying intestate among the first category of preferential heirs and rearranging the order of succession of an intestate woman's property so as to make the heirs of the husband next in the order of precedence after her children and husband, the House amended the clause relating to the right of residence in the father's dwelling house, of a daughter.

That right was enlarged to apply, besides to an unmarried daughter and a woman who had been deserted by her husband or a widow, also to one who had separated from her husband the proviso that such a right would be conferred when the husband had not left a dwelling house was dropped so that irrespective of whether a daughter had other dwelling houses she would still have the right of residence in her father's dwelling house.

Another important change made in the Bill was that the right of making a will, introduced by the Rajya Sabha, was made applicable to the Marumakkathayam and allied systems, besides the Mithakshara system of joint family,

Of Books And Textbooks

FIFTY years ago anyone looking at a school building might easily have mistaken it for a chapel or a private home. Times have changed and, today, schools in many parts of the world, with their long flat roofs and trim, bare surroundings, are more likely to be confused at first sight with factories.

This impression is not confined to the buildings. There is often an atmosphere of standardisation in school that reminds one of a modern factory.

One aspect of this standardization is the fact that all the children in a class use the same textbook. "Read the second paragraph on page 21," says the teacher, "and answer the questions I am putting on the board." Too often, the teacher uses the text-book as if he were a kind of machine with all his thinking done for him. He loses his initiative and the class suffers in consequence.

Times have changed and so have textbooks, but it is still difficult to write books which show that the truth can have more than one face, that science is the pursuit of the unknown rather than a mere exercise of memory, and that the study of language is an opportunity to learn to express oneself and not merely a chance for the teacher to mark how many mistakes are made.

Education should not consist of a teacher asking children about what is in the text book. It should aim at encouraging the children to ask questions and to learn to find the answers.

That is why good teachers today try to avoid an exclusive reliance on a single textbook. They want to encourage children to learn for themselves from varied sources. As soon as children start hunting for information in reference works and library books they are on their way to becoming real scholars who have mastered a method of study and embarked

on an intellectual adventure. They soon learn that there are several ways of looking at the same event.

Recently, a group of English fourteen-year-olds wrote to the American Embassy for literature about American history. They were amazed to find that there were at least three ways of describing the American War of Independence:

- (1) A glorious battle for freedom from British oppression.

By

NICHOLAS GILLET

- (2) A squalid refusal to help pay for the upkeep of the of the British Navy.
- (3) A successful defeat of royal power—the Americans having deserted the British people who struggled alone for another century before achieving political freedom.

A good classroom or school library is a boon, especially for the brightest pupils who often get bored with textbook education and the limitations it imposes on the breadth of their reading. The children become the masters, not the victims, of facts. They learn how to use books as tools, looking up in the index or contents page the information that is relevant to their particular study. They examine sources and gain an appreciation, almost a reverence, for a sound book.

The results of providing plenty of attractive books for pupils are easy to see. Little groups of children congregate in the corridors, discussing and comparing the books they have chosen. They take them home to read in the evenings and parents have to watch that eyes are not strained through excessive reading in bed.

Individual reading often leads to group work. One or two members of the team may be asked to make summaries of

articles in encyclopaedias or reference books, a third may be reading parts of other books, while the remainder—through sketches and notes—will be collecting the findings of the group as a whole. Working together is a fundamental skill which modern society needs and there is an appropriate kind of group work for children of every age. In the case of children old enough to read, it involves reaching an agreement about aims, analysing and dividing up the work, and replanning it when circumstances change.

Every teaching method has its problems, and many people will ask "What about the lazy boy? How does this method provide for him?" The following method may help to answer their question.

A few months ago, a headmaster, showing a group of visitors round his school, found a small boy alone in the corridor, almost in tears. "What's the matter, Michael?" he asked. "They won't have me," the boy answered tearfully. Michael's group, it seemed, considered that he was not pulling his weight and had told him he was not wanted. But everything ended happily when the headmaster spoke to the other boys and Michael promised to

turn over a new leaf.

In this particular school, written work has increased ten-fold since group was introduced and the amount and quality of reading has grown comparably. Some of the old textbooks have become reference works and a number of new books have been acquired as well as pamphlets obtained free of charge. Sometimes the children bring their own books from home. Often the Public Library lends a box of books dealing with the subject being studied.

This method of collecting material from different sources is particularly useful in social studies, history, geography, science and literature. The children learn how to find the information they need, how to vary and personalize their methods of work.

The question is not so much whether children of ten and over should use "real" books instead of textbooks. There will always be a place for the good textbook. What is important is to avoid excessive routine and conformity. The use of other books to supplement textbooks can help foster attitudes of mind that are better suited to the needs of our times. —(UNESCO).

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
BULL BRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA, NATAL.

Things In General

Goan Nationalists On Hunger Strike

Mrs. Sudha Joshi, President of the Goa National Congress who is at present in police lock-up in Goa is understood to be on hunger-strike since May 14.

Other women satyagrisnis detained in Portuguese lock-up for the last 14 months, including Miss Sindhu Despande, had gone on hunger strike on May 9.

The women went on fast because their repeated requests for transfer from police lock-up to the prison had been ignored.—ISI.

African Students Condemn Slavery

African students in India have drawn attention to slavery persisting in certain parts of Africa.

The African Students Association at its fourth general conference held in Bombay condemned "notorious Portuguese misrule" in Portuguese Africa and regretted that slavery in the form of forced labour continued to be practised there.

The conference, which adopted a number of resolutions on problems of Africa, also condemned the "brutal rule of the South African white minority" over millions of Africans—a rule which is based on the assertion of white supremacy and intolerance.

Other resolutions sympathised with nationalist aspirations in various parts of Africa.—ISI.

U.S. Honour For Indian Physicist

Dr. K. S. Krishnan, the Indian physicist who is Director of the National Physical Laboratory in New Delhi, has been elected a Foreign Associate of the National Academy of Sciences, Washington.

The Academy has expressed its "high appreciation" of Dr. Krishnan's services to science.

Like the Royal Society of England, the Academy is the premier scientific body of the U.S.A. Dr. Krishnan is the first Indian to have been elected to its foreign associateship.—ISI.

EARN

the big salaries which are paid to business executives who have reached their commanding positions because they have the required knowledge in financial administration. Then knowledge came from training. You also can get to the

TOP

by taking The School of Accountancy Postal Courses, which include Accountancy, Secretaryship, Costing, Banking, Municipal Service, Building Societies, H Com Degree. You will soon be on the road to a bigger

SALARY

if you write for The School's FREE 72-page book, "The Direct Way to Success", detailing the courses and giving you the successes of thousands of students.

To: The Chief Careers Adviser, The School of Accountancy, (P.O. Box 4921, F. Z.) Johannesburg. Please send me without obligation and post free, a copy of the 72-page book, "The Direct Way to Success", giving full details of The School's Postal Courses.

NAME _____
ADDRESS _____

46 Years Successful Educational Service
The School of Accountancy

ACCOUNTANCY HOUSE, 14 TON ST., BOX 4512 (F. Z.), JOHANNESBURG.
Also: 11, V. S. 214, Cape Town, Box 1865, Durban, Box 95, Ladysmith, Natal.

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A.

—By M. K. Gandhi 15/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters

—By Kaku Kalalkar 2/6

Which Way Lies Hope

—By H. B. Gregg 2/6

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,'

P/Bag, Durban, Natal.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually

" " " 15s. 6d. Half-yearly

Outside the Union £1 15s. Annually

" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

Golden Number

OF

"INDIAN OPINION"

Souvenir

Of The

Passive Resistance

Movement

1906—1914

Price: 7s. 6d.

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

Cuticura

SOAP

The medicinal and toilet properties in Cuticura Soap not only cleanse the skin thoroughly, but help it to retain its beauty and its natural moisture, so easily "dried out" in hot climates.

For Flawless COMPLEXIONS

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II.—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1921-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable from:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	3	0	EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland	6	
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Anurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	16	0	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyam	2	6
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	6
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6	UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0	VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6	INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswami	8	6			
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswami	7	6			
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0			

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P. Bag, Durban, Natal.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.
15517 Warwick Avenue
DURBAN.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANGHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says:

".....In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: 'I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with.....The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals.'

Price: 2s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

FOR ...
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT ...

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

NEW LATEST RECORDS AND SONG BOOKS AVAILABLE

Nastik	6 Records	£2 9s 6d.
Shabab	5 "	2 1 3
Aurat	5 "	2 1 3
Alibaba and Forty Thieves.		1 13 0

Packing and Postage 5s. extra.

Latest Film Song Books In English

Taxi-Driver, Arpaar, Shabab, Deedar, Hamlog. 1s. 6d. each.

Gujarati Film Song Books 9d. each

Nastik, Udan-Kotola, Haridarshan, Shabab, Boot-Polish, Taxi-Driver, Nagin, Jhamela, Rangila, Arpaar, Badal, Albella, Baaz, Chaar-Chand, Bewafa, Kalighata, Raag Rung, BawreNain, Papee, Sagai, Tokar, Nobahar, Shikshat

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૨૯
 તા. ૨૫ મે, ૧૯૫૬.
 કુલ નકલ પે. ૬
 ૧૨ શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્વપાઠું.
 આય તંત્રી સ્વ. મણીલાલ મોંધી.

રાષ્ટ્રવાદ અને કોમવાદ

શ્રી આપ્પાસાહેબ પટવર્ધન

૧૯૩૧ ના સાલની આ વાત છે મહાત્માજી અલાહાબાદથી ટ્રેનમાં ઠીસી બંધારે હતા. એક અમેરીકન/વર્તમાન પત્રકારે પણ મહાત્માજીની સાથે વાતચીત કરવાના ઇરાદાથી તેજ ટ્રેનમાં બંધાનો વિચાર રાખ્યો. મહાત્માજી રોકાને આવી પહોંચે તે પહેલા તે પણ રેશન પર આવી પહોંચ્યા. બંધારે મહાત્માજી રેશનમાં કાપલ થયા હારે તેમના અનુયાયીનું જે રોણું તેમની સાથે હતું તેમા તે કાપલ થઇ ગયા. એક ત્રીજા વર્મનો ડબ્બો કે જેમાં જરા બીડ જોઈ બધાની હતી ત્યાં મહાત્માજી અને તેના મિત્રો આવીને ઉભા. તેમને સામન તે ડબ્બામાં ગોઠવાયો અને લોકડાની બેંક ઉપર ટ્રેનમાં મહાત્માજી બેઠા.

વેલા અમેરીકન બેંક એકએક રોળમાંથી પસાર થઇ ત્યાં મહાત્માજી પોતાના મિત્રો સાથે વાત કરતા હતા ત્યાં બારી આમળ આવી લાગ્યા, અને કહ્યું મહાત્મા, આ બારે ગીરદીની અંદર આ ડબ્બામાં આપ કચરાઇ રહેલા છે. મારી પાસે પહેલા વર્મનું સલુન છે. તે હું આપની સેવામાં રાજ કરું છું. આપને માટે ત્યાં બપરચા કરી આપવામાં મને અત્યંત આનંદ થશે. મહાત્માજીએ હસીને બધાવ્યું કે 'સલુનમાં મુકાફી કરતાં ને હું મુખ મેળતી ચકનો હોઉ તો મારા દેરાળુંજો અને સહુને આપી શકે છે.'

૧૭-૪-૧૯૩૧ ના 'ઇ. ઓ.' માંથી

દેશલિમાન એ વસ્તુતઃ કેટલી ઉદાત્ત ભાવના છે! પણ એજ આજે માનવજાતિની પ્રગતિના માર્ગમાં મોટામાં મોટો અંતરાય થઇ બેઠી છે. બલકે, માણસે આજ લગી જે સંસ્કૃતી કેળવીને વિકસાવી, તેનો નાશ કરવા દેશલિમાન આજે સબજ થયેલું દેખાય છે. મારો દેશ ઇશ્વરનો લાડીલો દેશ છે, તે વૈલવની ટોચે ચડે, તે સૌથી આગળ જાય, પછી બીલ દેશોનું ગમે તે ધાઓ, એટલું જ નહીં, પણ બીજાં રાષ્ટ્રો મારાં રાષ્ટ્રની ખિદમત કરવા માટે સરભયાં હોવાથી તેમને જીતી લીધા વિના, મારો દેશ ઉત્તરિએ પહોંચી જ ન શકે; કેમ જાણે મારો જ દેશ પરમેશ્વરે સભ્યો છે અને બાકીના દેશો સેતાને સભ્યો છે, એવી ભાવનાથી લાખો ગુરવીર, દિલદાર લડવૈયાઓ—દરેક દેશના મનુષ્યબળરૂપી દુધ પરની મલાઈ જેવા—અંતિમ ત્યાગ માટે, પણ તેની સાથે જ ગમે તેવાં હિચકારાં કૃત્યો કરવા માટે તઈયાર થાય છે. દુનીયાના મોટા ભાગના અનથો, મારામારી, યુદ્ધો, રક્તપાત, જીલમ, દુઃખ, શોક અને મુઝવણો આ રાષ્ટ્રલિમાનને જ આભારી છે.

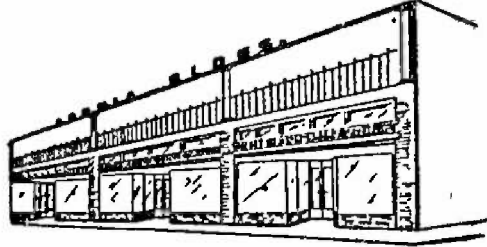
આ ઉપરાંત બીજે એક દુષ્ટ ગ્રહ—કોમવાદ—હીંદુસ્તાનની કેટે પડયો છે. આપણે આખા ગામને અથવા સુલકને પણ પોતાનો કહેવા તઈયાર નથી. એક કહે છે, "હું હીંદુ છું. હીંદુ હીંદુ વચ્ચે કોઈ પણ જાતનો ભેદ માનવા હું કબુલ નથી; પણ "હીંદી" જેવો કોઈ વર્ગ છે એમ માનવા હું તઈયાર નથી." તો બીજે એનો જ ભાઈ કહે છે, "હું બ્રાહ્મણ છું. આજે આખી દુનીયા બ્રાહ્મણોની સામે થઈ છે એવી સ્થિતિમાં બ્રાહ્મણો મજબુત સંગ ઠન નહીં કરે તો જીવવાની આશા પણ ન રાખી શકે. હું મારી બધી શક્તિ વાપરીને બ્રાહ્મણોતરોનો સામનો કરીશ." ત્રીજે કહે છે, "હું ચિત્પાવન છું. પેશવાઈનો અંત આવ્યો ત્યારથી અમારી જે પડતી શરૂ થઈ તે કેટલે નીચે સુધી એમને લઈ જશે એ કાંઈ સમજતું નથી. બીજી બધી જ્ઞાતિઓ પોતપોતાનું સંગઠન કરીને પોતા પૂરતી કાળજી લઈ રહી છે, તો અમે જ એકલા બાકીની જેમ બેસી રહીએ તે કેમ ચાલે?"

સંકુચિત રાષ્ટ્રવાદ કહે છે: પડખેના પ્રદેશમાં જેઓ રહે છે તેટલા જ મારા, બાકીના દુરના તે મારા હુસ્મન; બ્યારે કોમવાદ પટોશીઓને પણ પોતાના કહેવા તઈયાર નથી. તે કહે છે: આખા સુલકમાં ઠેકઠેકાણે છુટક છુટક વેરાયેલા મારી જ્ઞાતિના લોકો એટલા જ મારા, બાકીના પારકા, અથવા શત્રુઓ.

રાષ્ટ્રવાદ અને કોમવાદ એ બધા "મૂઠ્યાહો"—પરાણે અંતરમાં સંધરેલી અનાડી કલ્પનાઓ—છે. પરમેશ્વરે તને માણસ બનાવ્યો, તને અસંખ્ય બંધુઓ આપ્યા. આખી દુનીયામાં ઠેકઠેકાણે ફેલાયેલા બંધુઓનું ઝોળખાણ હોવું પણ તારે માટે અશક્ય હોય તો પણ તારા ગામના હંમેશના પરિચયના હબરો બંધુઓ તને લાંબા છે. પરમેશ્વરે તને મહાન વારસો આપ્યો, આખો સુલક બક્ષિસ આપ્યો; પણ તે હતભાગીએ તેને લાત મારી દુર ઠેલી દીધો અને એક જુલો જ પકડીને તું બેઠો છે અને કહે છે, "આટલી જ મારી જગ્યા; આની બહાર બધું જંગલ છે, અને તેમાં હિંસ પશુઓ રહે છે; હું મારી હદની બહાર પગ મુકીશ નહીં, અને જો કદાચ મુકું તો બંહુક લઈ શિકાર કરવા પૂરતો જ મુકીશ." તું મહાસાગર છે; પણ; હું સાગર નથી, એક ખાબોચિયું છું, એજુ ગાંડપણ તને વળગ્યું છે, નસીળ ત ક!

K.M. Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

આવિસ ફેરટ

સોનાના ઠાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલું કામ સંતોષ પામે એવા રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, શુદ્ધી શુદ્ધી રીઝાઈનની અંમડી અછોડાં, સાડીની પોન, વોટી બકકલ એરોંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

તાજું ઉમદા ફરૂટ

ફરબનલું ટકાઉ આફુ ટ પેની રતલ, મોટી કળીલું લસણુ ૧૦ પેની રતલ, પાપક નં.૧, શી. ૧૦-૦ ૧૦૦. નં. ૨, શી. ૮-૦ ૧૦૦. પોસ્ટેજ શુદ્ધ.

કપુરી અને એવલી પાન બનર ભાવ પોસ્ટેજ શુદ્ધ. બારકોટ શી. ૧૦-૬ ડબલ; લાંબી અને રક્વેર બારકોટ શી. ૧૧ ડબલ. કાંઠા, બટ્ટેટા (આલુ) હમેશાં હમારે ત્યાંથી મળશે.

ફેરફેરીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના બોરડેરા ઉપર પુરવું બ્યાન આપી ઠાઈ પછુ નસ્ટ પરમીટ હટાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

લાગુ ગ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને ફેરફેરીયાના ઠાઈ પછુ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે હન્ડાકર લઈશું.

કેપીટનસ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીકાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪

ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

Phone 22905

Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their
POSTAL ORDER with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઈની કિંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. ફેરફેરીયા શી. ૧-૦ રતલ. સર્વન ફેરફેરીયા
૬ પેની રતલ. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલ.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET,
DURBAN.

નવલ કથાઓ

કેર તો પીપાં છે નહીં નહીં	૧	૧
સાગર કથા	૮	૬
મણુ મુક્તિ	૭	૧
આવતી કાલ	૭	૦
નીલ પંખી (નાટક)	૫	૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧, ૨. સેટના	૧૧	૦
ચોરાની વાતો	૧	૦
બહીષ્કાર	૧	૦
વિવાહ મંદિર	૧	૬
પ્રદીપ	૭	૧
સાગર સામ્રાટ	૧	૦
દ્વિરેકની વાતો	૧	૦
પોરાણિક નાટકો	૫	૬
ગોવન ભાગ ૧, ૨. સેટની	૧૨	૦
આશાઈ ખીલ ભાગ ૧, ૨. સેટની	૧૪	૦
હરીશ વાટ	૧૦	૦
કાંઠી	૭	૦
સંકિત હૃદય અને સંયુક્તા	૬	૦
વસુંધરા	૬	૦
ઉલ્લા પ્રથમ	૭	૧
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧, ૨. સેટના	૧૩	૬
દુર્ગા	૮	૦
નયસાઈ સિદ્ધરાજ	૧૦	૦
માનવતાનાં જીવાં	૧૫	૦
પ્રમાત કીરણો	૮	૦
માનવતાનાં મુલ	૭	૦
ઉલ્લા અભિનય	૬	૬
કપાલ કંડલા (બંગાળી મંદ)	૧	૬
અણુપુટ મારા	૭	૧

'Indian Opinion', Private Bag, Durban.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૫ મે, ૧૯૫૬.

પ્રબલસત્તાક અને બીન-ગોરાઓ

વડા પ્રધાને ફરી જાહેર કર્યું છે કે, “નેશનલીસ્ટ પક્ષ પ્રબલસત્તાક થવાના લક્ષ્ય બાંધેને વળગી રહીને જ કામ કરી રહ્યું છે અને તેમના તે ધ્યેયથી તે કદી પાછું હટશે નહીં. પ્રબલસત્તાક માટે આગ્રહ રાખવાનું કારણ એ છે કે, અમારું માનવું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકા પ્રબલસત્તાક થાય તો દક્ષિણ આફ્રિકાના ગોરાઓ વધુ સંગઠીત થશે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં બધી મિશ્ર કેમો વસે છે અને તે બધી કેમોની પાછળ ઇતિહાસીક ભૂમિકાઓ છે તેથી એ જરૂરી છે કે પ્રબલસત્તાક દક્ષિણ આફ્રિકા પોતાના પ્રબલસત્તાક રાજ્યની સ્થાપના કરે.”

વધુ મતે એ કોઇ પણ રાષ્ટ્ર પ્રબલસત્તાકની માંગણી કરે તો તે તેને ન આપવું એ શુન્દો ગણાય. પણ મહત્વની બીના એ છે કે, આપણે જાણવું જોઈએ કે, મી. સ્ટ્રાચડમ કેવું પ્રબલસત્તાક માગે છે અને દક્ષિણ આફ્રિકાની પ્રબલ કેવું પ્રબલસત્તાક માગે છે. આ જાણવું ઘણું અગત્યનું છે કારણ આપણે સાથ આપીએ તે પહેલાં પક્ષોના આદર્શો કેવા છે અને શા છે તે જાણવા જોઈએ.

સ્ટ્રાચડમનું પ્રબલસત્તાક એટલે ગોરાઓનું વર્ચસ્વ સ્વીકારનાર ગોરાઓનું સ્વર્ગ હશે. તે સ્વર્ગમાં બેઠા બેઠા તેઓ પોતાના કાળા દેશ વાસીઓને કચડી શકે. આ બધા એવું માનનારા છે કે જીવન ક્ષેત્રમાં જે કાંઈ લાભો અને તકો મેળવી શકાય તે બધી ગોરાઓ માટે સુરક્ષિત રહેવી જોઈએ. ગોરા અને કાળાઓ વચ્ચે કદી સમાનતા ન હોઈ શકે એમ પણ તેઓને મક્કમ મત છે. અને અતે એવો વખત આવશે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના રાજકરનારાઓની હુકકમત નિચે રંગવર્ણીઓ શુભાગીની દશાને પામશે.

કોમનવેલ્થમાં ભાગીદાર રહેવું

અથવા કોમનવેલ્થમાંથી જુદા થઈ જવું એ બેમાં લાભ હાનીને ઘણા તકાવત છે. કોમનવેલ્થને સીદ્ધાંત એ છે કે તે માનવ રંગ પરથી તેની કોમત નથી આકેતું પણ માનવી તરીકે માનવની કોમત આકે છે. જે દેશો કોમન વેલ્થના સભ્યો છે તેઓની ફરજ છે કે, જે માનવ હકકો અને આઝાદી તેઓ લોગવે છે તેવી જ આઝાદી અને હકકો બીજા બધાજ સભ્ય દેશોની પ્રબલ પણ કોઈ પણ ભતના રંગ કે ભતીસેદ વગર લોગવે.

આ ઉપરથી જણાય છે કે બીન-ગોરાઓ કોઈ પણ હાલત માં ઇલાચકાપણને સ્વીકારી નજ શકે. આ નિતી તેઓને માટે ધાતકી છે તેથી તેનો સખત વિરોધ તેઓએ કરવો રહ્યો. આવો વિરોધ ફક્ત બીન-ગોરાઓએ જ કરવો જોઈએ એમ નથી. ગોરાઓ જેઓ એવો મત ધરાવે છે કે, રંગલેદની નિતી સારી નથી અને એ રંગલેદની નિતીપર રચાએલું રાજ્ય પણ હાનીકારક છે, એવા ગોરાઓએ પણ બીન-ગોરાઓ સાથે સંગઠીત થઈ વિરોધ જાહેર કરવો જોઈએ.

બીન-ગોરાઓની નિતી એ હોવી જોઈએ કે તેઓ ગોરા તેમજ બીન-ગોરાઓને શું શું લાભ કારક છે અને શું શું હાનીકારક છે તે સહકારની દ્રષ્ટિએ નિહાળી, સંગઠીત થઈને વિરોધ કરે. આ વિચાર શ્રેણી થીજ ગોરા અને કાળા બન્નેને લાભ થશે અને તેમ કરવાથીજ બન્ને સાથે રહીને કાર્ય કરવાનું શિખરો, અને જે કાર્યને માટે તેઓ લડવાં માગે છે તેમાં તેઓ ખલેખલો મીલાવી સાથ આપી શકશે.

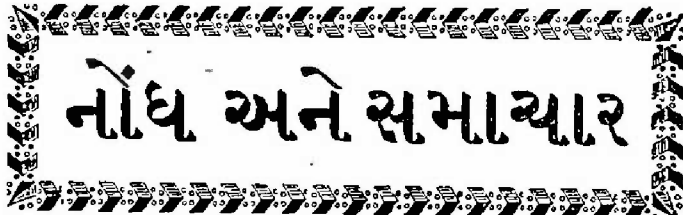
દક્ષિણ આફ્રિકાના બીન-ગોરા નેતાઓ માટે સ્ટ્રાચડમનું પ્રબલસત્તાક તરફનું આ પગલું એક

સોનેરી તક છે. તેઓએ બીન-ગોરાઓને સંગઠીત કરીને એક નીચત માર્ગે વાળવા જોઈએ અને બતાવી દેવું જોઈએ કે તેઓનું જલુ વડા પ્રધાનના પોલીસ પ્રબલસત્તાક કરતા આ માર્ગે આલવાથી વધુ યશો ઉપલા લખાણ મુજબ બીન-ગોરા તેઓએ પોતાની ફરજ સમજીને બીન-ગોરાઓ અને ગોરાઓને દોરવણી આપવી જોઈએ કે જે તેઓને એક વિશાળ દક્ષિણ આફ્રિકા તરફ લઈ જાય, જે સુઠીસર ગોરાઓ આફ્રિકાને પ્રબલસત્તાક બનાવવાની નીતીને વિરોધ કરી રહ્યા છે અને તેમના જે આદર્શો છે તેની તેવિશાળ સાઉથ આફ્રીકામાં જેથી કદર થાય.

અને અમે જણાવવા માગીએ છીએ કે પ્રબલસત્તાકના વિરોધી ગોરાઓને આ વિરોધ ફક્ત ગોરાની દ્રષ્ટિથીજ કરશે તો સ્ટ્રાચડમને અનુકુળ તેઓ અનભણતા પણ થશે. પ્રબલસત્તાકના

વિરોધીઓ આજે લઘુમતીમાં છે. અને જ્યાં સુધી તેઓ લઘુમતી માં રહેશે ત્યાં સુધી આફ્રિકાના નેશનલીસ્ટો સામે તેઓ ક્ષવશે નહીં; પણ જો તેઓ બીન-ગોરાઓના સહકારથી વિરોધ કરશે તો વડા પ્રધાનની હીમ્મત નથી કે તેઓ દક્ષિણ આફ્રિકાને પ્રબલસત્તાક બનાવી શકે.

પ્રબલસત્તાકના વિરોધી ગોરાઓએ એ વિચારવાની ખાસ જરૂર છે કે, તેઓ પ્રબલસત્તાકનો વિરોધ કરવા માટે બીન-ગોરાઓનો સાથ ઇચ્છે છે કે નહીં, હાલ તો તેઓ હારની આશા રાખીનેજ લડી રહ્યા છે. અને તેથીજ સ્ટ્રાચડમ આજે કહી શકે છે કે, નેશનલીસ્ટો દક્ષિણ આફ્રીકાને પ્રબલસત્તાક બનાવવાનું ધ્યેય કદી છોડશે નહીં. અને તેથીજ ગોરાઓની પ્રબલસત્તાક વિરોધી લડત પોલીસ પ્રબલસત્તાક વિરોધી બીન-ગોરાઓ માટે ઘણી ગંભીર છે.

નોંધ અને સમાચાર

ઓરબનાઇઝેશનપર કોંગ્રેસનો પ્રહાર

“દક્ષિણ આફ્રિકાની ટીટી પ્રબલને જાણવાનો હકક છે કે, શ્રી. પી. આર. પથ્થર, એ. આય. મીન્ડી, અને એ. એમ. મુલ્લા, જેઓ કેપટાઇન જઇ ટીટી કોમવતી બંધખારણે વડા પ્રધાન સ્ટ્રાચડમ સાથે શું વાતો કરી આપ્યા.” ડો. નાયકર જેઓ કોંગ્રેસના પ્રમુખ છે તેમને એક નિવેદન બહાર પાડતાં ઉપર મુજબ જણાવ્યું છે. વધુમાં તેઓ જણાવે છે કે, ‘કોંગ્રેસના હેવાલ મુજબ એ બોકોએ ૩૫ એરીયાઝ એક્ટને અમલ પેવી રીતે કરવો તેમજ ગોળમેજી ભરવા વિશે પણ વાટા ઘાટો કરી હોવાનું જણાય છે. દક્ષિણ આફ્રિકાની ઇન્ડિયન ઓરબનાઇઝેશન કે જેના આ ત્રણે પ્રતીનિધીઓ અમલદારો છે તેમને ટીટી કોમવતી બોલતાનો ફરો અધીકાર ટીટી કોમે આપ્યો નહતો.

“આ મુલાકાત વિશેના ખાતગીપણાથી ટીટી કોમ વિમાસણ અને ચીંતામાં પડી છે અને આ ત્રણે અહરથોની ફરજ છે કે તેઓ ટીટી કોમને આ મુલાકાતના હેતુ અને પરીણામથી વહીર કરે.

‘૩૫ એરીયાઝ એક્ટ સામે ટીટી કોમની શી વલણ છે તે તેઓએ ડરખતમાં બરાવલી પરિપદમાં વિરોધ તો ફરત કરી ચોખ્ખુ જણાવી દિધું હતું. છતાં ટીટી કોમવતી ઉપલા ત્રણ સભ્યો વાટાઘાટો કરી આપ્યા છે એ કેટલું સત્યથી વેગળું છે?’

“સાઉથ આફ્રિકાની ટીટી પ્રબલ કોણે અપુસરે છે અને એમનું પ્રતિનિધિત્વ કોણ ધરાવે છે તે સારી રીતે ટીટી સરકાર જાણે છે, પાકીરતાન જાણે છે, અને મી. સ્ટ્રાચડમ પણ જાણે છે.

“આ મુલાકાત બપોરે મી. સ્ટ્રાચડમ કોમનવેલ્થમાં ભાગ લેવા નજ રચા છે ત્યારે લેવાઇ છે. આને પરીણામે પાકીરતાન કે ટીટીરતાનની સરકારને કશો લાભ નહીં યાપ પણ ધુનીયત સરકાર પોતાના બચાવ માટે તેનો જરૂર ઉપયોગ કરશે.”

ગોવામાં જીખહડતાળપર

ગોવાના નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ શ્રીમતી સુધા બેથી જેઓ ગોવાની જેલમાં છે તેઓ મેની ૧૪મીથી જીખહડતાળપર ઉતર્યા છે. બીજી પણ કેટલીક સ્ત્રી સત્યાગ્રહીઓ કે જેઓ હેલ્થ ચૌદ માસથી જેલમાં છે તેઓ

માંથી શ્રીમતી મૌલુ દેશપાંડે પણ મે. સા. દમોથી ઉપવાસપર ઉતર્યા છે. આને ચોદ ચોદ માસથી આ લોકોને કાચી જેલમાં અગરડા ભોગવવી પડતી હોવાથી તે લોકોએ તેઓને જેલમાં લઈ જવા માટે ચાલુ માંગણી કરી હતી પણ દાદ ન મળતાં તેઓએ ઉપવાસપર ઉતરવાનું નક્કી કર્યું હતું.

આફ્રીકન વિદ્યાર્થીઓને ગુલામીનો વિરોધ
હાંદમાંની આફ્રીકન સ્ટુડન્ટ્સ એસોસિએશનની ચોથી વાર્ષિક પરિષદમાં પોન્થુગીઝ આફ્રીકામાં દરજ્યાત મચ્ચરીરે ગુલામીની ને પ્રયા છે તેને હાંદમાં ને આફ્રીકન વિદ્યાર્થીઓ છે તેમને સખત વિરોધ કર્યો હતો.

આ પરિષદમાં આફ્રીકાના અનેક સ્વાલો કે ને આફ્રીકનોને લાચુ પડે છે તેનાપર ચર્ચાઓ કરી દરરોજ પસાર કરવામાં આખાં હતા. તેમાંનો એક

દરાજ આફ્રીકામાં રંજનેદની નિતીથી ને લાખો આફ્રીકનોને કચડાવવા રાખવામાં આવે છે તે વિશે પણ હતો.

૨૫૦૦નો છુદ્ડ ભગવાનો

જન્મ ઉત્સવ તા. ૨૪મી મે ૧૯૫૬ના છુદ્ડ ભગવાનો જન્મ દિવસ ઘણી ધામધુમ થી હોદ આખામાં ઉજવવાનું નક્કી કરાયું છે. આ ઉત્સવ તેના અનુયાયીઓ એક માસ ઉજવશે તા. ૨૪મીના જાહેર રજા સરકારે જાહેર કરી છે અને તેમની રચ્તી તરીકે ખાસ પોસ્ટલ ટીકટો પણ છપાઈ છે. તા. ૨૪મીના ડો. રાજેન્દ્રપ્રસાદ છુદ્ડ, ભગવાન ઉપર જાહેર બાપણુ કરનાર છે.

તા. ૨૪મીના ને ને કાગળો પોસ્ટ થશે તેનાપર "૨૫૦૦મી છુદ્ડ ભગવાન ની જન્મતી"નો ટીકટો પોસ્ટ ખાતા તરફથી મરાશે.

મી. એલન પેટનનું બાપણુ

મી. એલન પેટન નેઓ દુક યુદ્ધ પરજ અમેરીકાના પ્રવાસેથી પાછા ફર્યા છે તેઓએ તા. ૨૨મી મે ૧૯૫૬ની રાતે નાટાલ યુનીવર્સીટીના મકાનમાં "ધી રીપાટ્ઝોન સાઉથ" ઉપર બાપણુ કર્યું હતું સાઉથ આફ્રીકન રેશરીપેશને આ સમા ગોઠવી હતી.

મી. પેટને લંબાણુ પૂર્વક અમેરીકાની માહીતી ઘણી અભ્યાસપૂર્ણ રીતે અને સુંદર રીતે રચ્તુ કરી હતી. તેઓએ અમેરીકાના નિત્રો વિશે અને તેમની સમાન હકકની અળવળ વિશે તેમજ તેમા સરકાર શું બામ જાળવે છે તે વિશે ખાસ બારપૂર્વક જણાવ્યું હતું. અમેરીકાની સુપીમ કોર્ટ મે ૧૭ ૧૯૫૪માં ને જાહેર કર્યું હતું કે અમેરીકાની બંધી શાળા આ અને કોલેજમાં નિત્રો અને ગોરાઓને સાથે શિક્ષણ આપવું, એ ઇતીહાસીક જાહેર નામાપર તેઓએ ઉભસ પાડ્યો હતો. તેમજ આ જાહેરાત સામે કોલેજક પ્રદેશોમાંથી વિરોધો યવા હતાં તેનો પણ હેવાલ રચ્તુ કર્યો હતો.

અધ્યાપામાં અને જ્યોર્જીયા પ્રદેશમાં આના વિરોધમાં ને તોફાનો યવા હતાં તેને વિશે બોલતા મી. પેટને કહ્યું કે એ દાણીક તરંગો નેવા તોફાનો હતાં વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે આમ છતાં અમેરીકાની રંજનેદ નીતી નાશુદ અડપ બેર થતી જાય છે. કારણ બહુમતી પ્રદેશો આનો અમલ અડપથી કરી નિત્રોને ડેખવણીમાં દાખલ કરતાં જાય છે. અમેરીકાની ઉગતી પેઢીના જુવાનોને આ સહાયકણુને જરા પણ

સંકોચ કે વિરોધ નથી. આ પુરવાર કરવા તેઓએ સમા સમાને એક બનાવ રચ્તુ કર્યો હતો. તેઓએ જણાવ્યું કે, મથે વર્ષે યુનીવર્સીટી આફ્રીક જોઈવાના વિદ્યાર્થીઓએ ખીજી યુનીવર્સીટીના વિદ્યાર્થીઓ સાથે મેચ ગોઠવી હતી. તે પક્ષમાં એક નિત્રો રમનાર પણ હતો આની જાણુ સંચાલકોને અને અવરનરને થતાં તેઓએ એક દુકરા નાશુ પાઠવી સામેના પક્ષને જણાવ્યું કે તમે આ નિત્રોને સાથે ત લાવતા. આના જવાબમાં તે પક્ષે મેચ બંધ કરી દેવા જણાવ્યું કારણુ તેઓ તે નિત્રોને સુખી રમવા આવા નહોતા હતા. આની જાણુ જાહેર જોઈયાં ના વિદ્યાર્થીઓને થઈ ત્યારે તેઓ ભગમ મે હવરના ટોળામાં બેઠા થઈ અવરનરને બંધલે વિરોધ પ્રદર્શીત કરવા કુચ કરી ગયા. પરિણામે અવરનરને પોતાનો દુકમ પાછો ખેંચી લેવા પડ્યો અને મેચ રમાઈ.

કુકમાં અમેરીકાની રાજકીય રંજનેદની નીતીની આ પરિસ્થિતિ છે અને તે અડપબેર દુર થતી જાય છે. આ બાપણુ ઘણું સુંદર અને માહીતીઓ થી ભરેલું હતું. અમને આશા છે કે ઇન્ટરનિટીયુટ આફ્રીક રેશ રીવેશન બવિલ્લ માં પણ આવા બાપણુ ગોઠવશે.

રસુજ

એ વિદ્યાર્થીઓ બેઠા થઈ કાર્કમ ગોઠવતાં હતા. આજ રાતે આપણે શું કરશું? એકે પુછ્યું. "હું પેની ઉલ્લાઈ છું." ખીજાએ કહ્યું. "તે તે ચતી પડે તો સિનેમામાં, હાંધી પડે તો સરકસમાં અને તેની કિનારપર ઉભા રહે તો બહુવા બેસવું."

રંજનેદની નિતી અને મણીલાલ ગાંધી
એલન પેટન

મને એક વાતનો સતોપ છે કે આરા અમેરીકાના પ્રવાસ દરમ્યાન મેં ૨૫. મણીલાલ ગાંધીનો એક પત્ર લખીને આભાર માન્યો હતો કે તેમના તંત્રીપણા નિચે ચલતા "ઇન્ડિયન ઓપિનિયન" પત્રથી અમને ઘણું ઉત્તેજન અને માહીતીઓ મળે છે.

આને કયો શાંતી ગ્રેમી માણસ એમના કરતાં સાઈં લખી શકે એમ છે? એઓ સાચા લોક સાધન ચાહનારા હતા, અને સત્ય અને ન્યાય ને તેઓ ગમે તે બોગે વળગી રહેલા. ઘણા થોડા માણસો એવા હશે કે જેઓ મણીલાલ ગાંધીની જેમ સત્ય હોમત બેર વમર સંકોચે કહીદે. તેઓ ને કાંઈ કહેતાં તેની કોઈ ચંકા નહોતા કરતાં અને કરી પણ નહોતા ચકતાં. કારણુ તેઓ ને ઉચ્ચ આદર્શો પર રહી ન્યાય કરતાં ને મણુ કહણુ અને મહાન હતા. ન્યાય ચિવાય એ ખીજી બંધી વાલેમાં જુબ નરમ હતાં અને લાગણી વચ રહેતા.

બધામાં એમને ને કોઈ એકાદ ચિત્તને કાક રીતે ન્યાય કર્યો હોય તો તે રંજનેદની નિતી હતી. અહીંના સવલનો ઉકેલ રંજનેદથી જ થશે એમ તેઓ નહોતા માનતાં. તેઓએ રંજનેદની નિતીની ખરી બાણુ જોઈ હતી કે, જેમાં રંજવણુઓ પાસેથી બહુ સાઈં પડાવી લેવા ચિવાય કરી જ શકે નહોતો.

રંજનેદની નિતી એ છે કે, રંજવણુઓને પોલીસમાંથી સાઈન્ટ સુધી ઉપર ચલતા દેવામાં આવે છે પણ એ ધારા સમાનો સભ્ય નથી બની શકતો, વડીલ બની શકે છે જડજ નથી બની શકતો, ડોકતર બની શકે છે પણ કોઈ દિવસ આરોગ્ય પ્રધાન બનવાની આશા નહીં રાખી શકાય. પછી બહે એનામાં તેને માટે જોઈતા બધા જ મુજો હોય. આ નિતી સમાજનો આગલા પાડે છે અને ને અર્થ બામ દખાવેલો અવાજ કિન છે, તેઓ ને જીનવીરટના કષ્ટક ચમતકારથી ઉભતીને માર્ગે જશે અને પૂર્ણ આપ્તા અને સ્વતંત્ર સમાજ તેમાંથી ઉદ્દભવશે એમ રાજકર્તાઓ માને છે.

જો કલાચ આ ચમતકાર ધારે છે એમ બનેવા પામે તો આર્થિક દ્રષ્ટીએ તેઓ આપ્તાદ ચાપ પણ શું જોઈલું જ માનવ માટે પુરવું છે?

મણીલાલ ગાંધી હમેશા સમાજને માપવાને એ મજ રાખતાં કે તે

આખાતીક રીતે કોટલો ફાલ્યો "કુલ્યો છે. નહીં કે, ફક્ત ધન ધાન્યથી માનવનું માનવ તરીકે જે માન ન સચવાવું હોય તો તેની કોઈ પણ નિતી મણીલાલ ગાંધી પસંદ નહોતા કરતાં. કારણુ તેવા ધર્મી ન્યાય હોઈ જ ન શકે, ધર્મર બધાને સમાન નવરે જ જોય છે અને એને પ્રત્યેકને સમાન પણ જ બહુ આપેલું છે એમ તેઓ માનતા. ધર્મર મનુષ્યને એઈ બનાવ્યો છે. એથી માનવનું અપમાન એ ધર્મરવું અપમાન છે. કે ને આને રંજનેદની નિતી કરી રહ્યું છે.

સરકાર પોતાની રંજનેદની નિતીને સ્વર્ભીય બામની સુંદર લોભાવનારી નિતી તરીકે અને આપખલને આધારે રચાપીત કરે છે. વળી એમ પણ કહેવામાં આવે છે કે, તે નિતીથી રંજવણુઓને ન્યાય, ગ્રેમ, સુખ શાંતી આપાઈ બહુ મળી શકશે. જ્યારે મણીલાલ ગાંધી ૨૫૪ ખ્યાલ ધરાવતા કે એ બંધી માહીલાત વાલો છે. માનવ માટે દયા, ગ્રેમ, ન્યાય એ કશ્ચરી છે, અને રંજનેદની નિતી એ માનવની કૃતી છે. મણીલાલ ગાંધીએ પોતાનું જીવન આવા ઉચ્ચ આદર્શોથી ભરેલું હતું. તેમના મહાન પિતાની જેમ તેઓ ક્રિષ્ચન ધર્મને ઘણો હોડા અખાસ ધરાવતાં તેથી તેઓ ક્રિષ્ચનો માં પણ પ્રિય થઈ પડ્યા હતા. મણીલાલ ગાંધી કોઈ પણ વ્યક્તી કે સમાજ કે દેય એક ખીજા પર સરસાઈ બોમથી ખીજને કચડે તેને ન્યાય નહોતા સમજતાં, પણ તેને અધર્મ સમજતાં. માનવે કોઈ પણ માનવથી દખાવવા રહેવું એ ગુલામી દશા છે. એમ પણ તેઓ માનતા.

આ બહુ હોવા છતાં તેઓ નમ્રતા, સ્વમાન અને શીસ્તપર હમેશા બાર મુકતા. કોઈ પણ ખીજ શક્તીમાં તેઓ માનતા નહતા ફક્ત તેમના પિતાની જેમ તેઓ ધર્મી શક્તીપર બહા રાખતા.

તેમના વિચોગે આપણે આને આશું સારી રવાં બીએ. તેમ છતાં આપણે એમની પાસેથી ને કોઈ મેળવ્યું છે તેને માટે આપણે ધર્મરનો અનુગ્રહ માનવોનો છે. આ દુ:ખને વખતે અમે તેમની પત્નીને અને બાળકોને યાદ કરીએ છીએ અને ને કાર્ય માટે તેઓએ પોતાનું સમગ્ર જીવન અર્પણુ કર્યું હતું. તેને પણ અમે યાદ કરીએ છીએ. - તેમના અધ્યાત્મને અમર થાંતી મળે.

ટોમલીન્સન શું કામ સફળ નહિ થાય

પેટ્રીક ડ'કન

દક્ષિણ આફ્રિકાનું ઉલ્લેખીત વડનળ બધી ટોમોના સહકારથી ઘડાયું છે. છેલ્લી દેવાસ મુજબ રાષ્ટ્રની આર્થિક આવક ૧૬૦૦૦૦૦૦૦ અબજ પાઉન્ડની થઇ હતી. આ આવકમાં બધા રંગબોયોને સહકાર મેળા પત્તા પ્રમાણમાં છે. આ નેતા પ્રત્યેક ભત્તીને તેનો લાભ પણ મેળવવાનો પુર્યું હકક રહે છે.

ટોમલીન્સન દેવાસ છેલ્લા પાંચ વર્ષની સખત મહેનત પછી જે હમણા જ બધાર પડ્યો છે તે ભલામણ કરે છે કે આફ્રિકાને આ લાભમાંથી ખાતલ કરવા નેમ્બએ વધુમાં તે જણાવે છે કે આફ્રિકાને પામેથી આફ્રિકાને પોતાની જન્મ ભૂમી મળ્યાનો અર્થકર પણ હાથ લેવો નેમ્બએ, આના બદલા તરીકે તેમણે સંરક્ષિત/ સરચાનો કે જે તેઓને માટે ખાસ ઇલાવદા રાખવામાં આવશે તેનો હકક આપવો. આ લતામાં આધુનિક સમવડો નહી હોય. પણ આ દેવાસ વધુમાં જણાવે છે કે, સરકારે, ૨૦૦૦૦૦૦૦૦ પાઉન્ડને ખરચે આ લોકોને આ સંરક્ષિત વસાહતો આપી દેવી. તે બે દ્રષ્ટીએ એક એ કે, તેઓને મદદને માટે આવકના લાભમાંથી ખાતલ કરવામાં આવશે તેના વળતરમાં કાંઈક આપી છુટવા અને બીજી એ કે જે લોકોને પોતાની માતૃ-ભુમી કહેવા માટે ભુમીનો હુકકો મળશે કે જેમાં તેઓએ સુખ અને શાંતીથી રહેવાનું હશે.

નિયત કારણોસર આ દેવાસ કાંઈ દિવસ પણ અમલમાં મુકી શકશે એમ મને નથી લાગતું.

એક કારણ, હાલ આર્થિક રીતે યુનીયન ધણું નબળું છે. મી. એરીક લો હાલ જે આર્થિક ચોળનાએ માટે ૧૫૦૦૦૦૦૦ પાઉન્ડ ખરચવાનું હતું તે નથી ખરચી શક્યા, રહેવે ખાતાઓના દેવાસ પરથી જણાય છે કે હાલમાં માનવ શક્તીની પણ ઘણી તાણ છે. અનામન મુકવાને પણ ૨૦૦૦૦૦૦ પાઉન્ડ હાલમાં એરીક લો પાસે નથી એમ જણાયું હતું. તો હવે વિશ કરોડ પાઉન્ડ ક્યાંથી કાઢશે? બીજી આફ્રિકાને માટે વધુ વાપરવાનું તો બાજુએ રહ્યું પણ પેનીને જે લાભ અપાતો હતો, રકુલોમાં ખોરાકો માટે તે પણ પાછો લઇ લેવામાં આવ્યો છે. તો સરકાર વીશ કરોડ ખરચશે ખરી?

ત્રીજી આફ્રિકાને તમે ગમે તેવા સારા રક્ષિત પરમણાએ આપો તો પણ આફ્રિકાને તેમની માતૃભુમી ન મળવાનું ખોડાવી શકવાના નથી. આ દેવાસ વ્યવહારીક દ્રષ્ટીએ સફળ

થાય એવો ઘડાયો નથી. કારણ વીશ કરોડ પાઉન્ડ આફ્રિકાનેની વસાહતો માટે વાપરવામાં આવશે અને તેમાંથી આવક તો કશી જ વળતરમાં નહી મળે. વસાહતોમાં રહેલા આફ્રિકાનેને તમે વીશ કરોડ આપશો તો તે કેવી રીતે અને ક્યાં અને કેમ વાપરવા તે ખચર નહીં પડે તો પછી બે ગોરો ત્યાં દબલગીરી કરવા જવા નો હશે તો પછી ઇલાવદાપણની તમારી નીતી ક્યાં રહી?

રાજકીય દ્રષ્ટીએ પણ અને નકકા મો છે. કારણ બે એ લોકોને બે પુર્યું આઝાદી આપવામાં નહીં આવે અને બે ગોરી રાજસત્તાની નીચે જ તેઓએ તેઓની વસાહતોને રાખવાની હોય તો આ બધા ખરચને શો અર્થ સરશે? સમજો કે તેઓને પુર્યું રાજસત્તા આપી દેવામાં આવશે તો શું તમે તેઓને ગોરા સામે કુસ્મન તરીકે ઉભતો અટકાવી શકશો?

મને લાગે છે કે આ દેવાસ ૧૫૦ વર્ષ ગોરા ઘડાયો છે. આને માટે સાઈ વાતાવરણ બ્યારે પહેલી આફ્રિકા નો સાથે લડાઇ થઇ હતી ૧૭૭૮માં ત્યારે હતું. પણ તે વખતે આની જરૂર ન જણાઇ. ત્યાર પછી પણ કદીક છુટા થતા અને ફરી સહકારથી કામ કરતાં અને તેને છતાં આ બધાની જરૂરીયાત કદી જણાઇ ન હતી. જે નીતી દોહસો વર્ષ સુધી અમલમાં મુકી નહોતા શક્યાં તે હવે આ એકાદ એ વર્ષમાં ક્યાંથી જ મુકી શકાશે? ટોમલીન્સન દેવાસને સંરક્ષિત સંરચા નાને આફ્રિકાનેના વસાહત તરીકે

આપવાનો કહેવાનો શો અધીકાર છે જે તેઓને કાપવાનું જ્ઞાન રોય તો તેઓએ જાણવું નેમ્બએ કે તે સંરચાને ખીટીશ અમલ નીચે છે. અને ખીટીશ સરકાર તે કાંઈ દિવસ આપશે એવી આશા નથી. અને આ સંરચાને દક્ષિણ આફ્રિકાના નેટીવ રીઝર્વિસ કરતાં પાંચ ઘણા મોટા હોવાથી વળતરમાં તેઓ શું આપવા ગાજે છે?

દેવાસ બતાવે છે કે ઘણા નેશનલીસ્ટો ભાગલાની તરફેણુ કરે છે, આ ઉપરથી જણાય છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાની નેટીવ પોલીસીની નીતી એ છે કે બીન-ગોરાઓ ઉપર રાજ કરવું તેમના લાભ ઉઠાવેલા અને તેમને કમવલા રાખવા. ૧૮૩૦ માં એન્ડ શીલીના રાજમાં જે ભાગલા પાડ્યા હોત તો તે આફ્રિકાનેના હિતમાં મળ્યાત. તેમ કરવાથી બધી ભત્તીઓને લડાઇ અને આ પ તી ઓ માંથી ઉમારી હોત. એન શીલ્પે તેથી જ ભાગલાની દરખારત મુકી હતી. આને તેમને આ રાજકતોએ રાજદોહી માને છે. આને ભામલા એટલે રાષ્ટ્રીય આખાદીમાંથી આફ્રિકાનેને ખાતલ રાખવા અને તેઓની રીકાની મજૂરીના ફળને મોમવવા ન હેતા છુટવી લેવાનો અર્થ થાય છે ત્યારે નેશનલીસ્ટો તેને સ્વીકારવા તઇયાર થયા છે. આજ સુધી આફ્રિકાને એ જે પોતાની ઇચ્છા જાહેર નથી કરી તે એ છે કે, તેઓ રાષ્ટ્રીય આખાદીમાં સમાનતા માંગે છે અને સમાન પણે દક્ષિણ આફ્રિકામાં રહેવા ઇચ્છે છે. આથી આ સંજોગમાં તેઓની લડતને વેમ મળશે. ગોરાના

ઉપરીપણુનો હવે અંત આવ્યો છે, યુનીયનમાં અને ડુનીયામાં બંને. મને તે કરવાથી કે વિચારવાથી તેમાં કશો ફેરફાર ખતવા નહીં પાને.

સરકાર આ દેવાસને અબજાઇએ મુકશે અને તેનો અમલ નહીં કરવા માટે કાંઈક બહાનુ જાહેર કરશે. આથી ઇલાવદાપણુના સ્વર્ગીય સ્વમના ના અંતની આ શરવાત ગણ્યો. ગોરાઓએ પોતાનો છેલ્લો ડાવ રમી લીધો છે.

એક ચિત્ર દેખાય છે કે, એક મજબુત-સચકત હથીયાર સળગ ગોરો ઉપર મેટો હશે. અને જુખ્યા, નાના, ઉઘાડા, આફ્રિકાનેનું ટેણુ તેની પાસે આવશે. તે કહેશે આ જન્મલ છે. અને જે કાંઈ મારી પાસે છે તેનો કળ્બળને હું રાખવાનો છું. આફ્રિકાને જવાબ આપશે કે જે તમારે આ રમત રમવી હોય તો તે બે જણ વડે રમાય છે. માટે અને સામે પણે ઉભા છીએ.

“આપુછ આને કાળી ખીલાડી આપણા ઘરમાં ધુસી છે.”

“એમ કાળી ખીલાડી જેવી એ સારા નથીય મળ્યાય છે.”

“હા! એ પેતે તેાં જરૂર નથીખ-દાર છે કારણુ તમારું જન્મવાતું એને મળી મધુ.”

* * *
સીંહનો રક્ષક! “બેટા સીંહના પાજરા ઉપર હાથ ન મુકતો.”
નાતુ બાળક: “તમે મમરાશો નહી! હું એને કશી ઇલા નહીં કરું.”

મુંબઈ રાજ્ય સાઉથ આફ્રિકન ખેડુત કમીટીનો હિસાબ

તા. ૨-૬-૫૫થી તા. ૧૮-૫-૫૬ સુધીનો

આવક	ખરચ
શ્રી ડૅન્ડ ખાતે જમા	
૩૫ ૦ ૦ ઇસમાઇલ ઇસપ લહેર. જેહાનીસખર્ગ	૩૩ ૧૮ ૬ ટેલીગ્રામી ૨-૯-૫૫
૨૫ ૦ ૦ લાલા ગોવન "	૦ ૧૧ ૬ મીનીટ યુક ૧૧-૯-૫૫
૫ ૫ ૦ મણીલાલ છ. પટેલ "	૫૫ ૦ ૦ મોલવી કાજીબા મુંબઈ ૨૩-૯-૫૫
૨૦ ૦ ૦ દાદાભાઈની કા. "	૦ ૬ ૬ ટેલીફોન શીનીકસ ૧૧-૯-૫૫
૫ ૦ ૦ એમ. એફ. આબેદ લાવડનખર્ગ	૧૦ ૧૧ ૮ ટપાલખર્ચ રજીષ્ટ્રી ૧૭૫૬ સુધીનો
૧૦ ૦ ૦ મુસા હસનની કા. જેહાનીસખર્ગ	૬ ૧૫ ૦ મેમોરન્ડમ ઇપામણી ૧૭૫૬
૧૦ ૦ ૦ અહમદ દાઉદ કુહાડીયા "	
૦ ૧ ૨ બાકી રેખુ	
૧૧૦ ૬ ૨	૧૧૦ ૬ ૨

ઉપરોક્ત હિસાબના છુકસ જાહેરને માટે નિચેના શીરનામે કોઈ પણ વખતે તા. ૩-૬-૫૬ સુધી ખુલ્લા રહેશે.

જન્મભલાઈ નાનાભાઈ, મણીલાલ ગલાલભાઈ પટેલ.
મા. મંત્રીઓ: મું. રા. સા. આ. ખેડુત કમીટી. — ૧૪ હાયગોનલ સ્ટ્રીટ, — જેહાનીસખર્ગ.
જાહેર ખખર.

ગોવાનીઝ નેતાઓનો છુટકારો

પ્રો. પ્રથમોત્તમ કાકોદકર અને ડો. રામા હેગડ જેઓ ગોવાની ધરકરી પોલીસની જેલમાં ૧૦ વર્ષ થયા હતા તેઓનો તા. ૧૯મી મેના છુટકારો થયો હતો અને તેઓ સીધા મુંબઈ આવી રહેલા હતાં. તેઓ ૧૯૪૮ના ગોવાના સીવીલ સત્તામંદમાં પકડાયા હતાં.

હોદ્દના મુંબઈના વિમની મથકે ઉતરતાં જ તેઓએ જાણવું હતું કે, તેઓ ધણો અર્થ મરણે છે કે તેઓ ૧૩લી જ વાર સ્વતંત્ર ભારતની ભૂમી પર આનંદભેર પગ મુકે છે. તેઓ ખરેખર વધુ ગર્વ ધરાવતાં જો તેઓ ગોવાની સ્વતંત્ર ભૂમીપર પગ મુકવા માગ્ય શાળી થયા હોત.

ગોવાની આઝાદીની લડત માટે ગોવાના મોરચુગીઝે. ધણી દિલસોછ

વધુમાં તેમને જાણવું કે, પંડીત નેહરુ ગોવાની લડત તરફ વર્તન ધણા યુરોપીયનોએ વખાણ્યું છે. આ બે વ્યક્તિઓને મુંબઈના રયાનીક ગોવાનીઝોએ ધણો બધા આવકાર આપ્યો હતો. ગોવા નેશનલ કોંગ્રેસ ના નેતા શ્રી પીટલ અર્ધખરે તેમજ ડો. ડી. બી. કુતા જેઓ ગોવા ઝોકશન કમીટીના પ્રમુખ ડો. એમ. યુ માસ કરિન્દાસ જેઓ માછ મુંબઈના મેવર હતા તેઓ, એ સ્વાગતમાં ખાસ ભાગ લીધો હતો.

પ્રો. કાકોદકરને ૧૯૫૦ માં મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતાં પણ તેઓને ગોવામાંથી હદ પાર કરવામાં આવ્યા હતાં. અને રીઝનન જે ગોવાનું મુખ્ય શહેર છે તેમાં રહી નીચીની પોલીસ ચોડીએ દાબરી નોંધાવવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું. આ કુકમનો વિરોધ કરવાથી તેઓને ફરી જેલમાં પુરવામાં આવ્યા હતાં. ગયા માસમાં સુદત પુરી થતા તેમને છુટા કરવામાં આવ્યા હતાં અને યુનાઇટેડ કિંગડમનો ફક્ત પાસપોર્ટ આપવામાં આવ્યો હતો. તેઓની વય ૪૪ વર્ષની છે અને તેઓ કાકોદાના (ગોવાના) વતની છે. શ્રી. કાકોદકર એમ. એ. ની પદવી ધરાવે છે. તેઓએ મહાત્મા ગાંધીના પરીચયમાં આવવા બે વર્ષ સેવાક્રમમાં ગાળ્યા હતાં અને તેઓ ગાંધીજીના સુસ્ત અનુયાયી છે. તેઓ ગોવામાં સામાજિક કાર્ય કરતા હતા.

ડો. હેગડે લગભગ ૧૦ વર્ષ જેલ ભોગવી હતી. તેઓએ મેડીકલનો અભ્યાસ ગોવામાં કર્યો હતો અને વધુ ડીમી રીઝનનથી પણ મેળવી હતી. તેઓ માતા ગોવાના વતની છે.

નેહાનીસખર્ગમાં નવજોતની શુભ ક્રિયા

નેહાનીસખર્ગમાં શ્રી. કુવરજી જે. તવારીયાના પૌત્રીઓની તા. ૨૦-૫-૫૬ ના નવજોતની શુભ ધાર્મિક ક્રિયા થઈ હતી. (જનોષ રોરાવવાની).

નેહાનીસખર્ગનું નવું હાંદુ સ્મશાન

શ્રી ટ્રાંસવાલ હાંદુ સેવા સમાજ સંચાલિત હાંદુ સ્મશાન સમિતિના પ્રયાસથી બંધાવવામાં આનંદ નવું સ્મશાન અને પ્રાર્થનાગૃહનો ૧૫મો ધાર્મિક વિધિ અનુસાર, દવન અને હોમ બાદ. લોકોની સારી સંખ્યા વચ્ચે, સમાજના પ્રમુખ શ્રી પ્રાણશંકર સોમેશ્વર જોશીના હસ્તે તા ૧૩-૫-૫૬ના નાખવામાં આવ્યો હતો.

ટ્રાંસવાલની પહેલી ગુજરાતી નર્સ

નેહાનીસખર્ગ નિવાસી શ્રી જમના દાસ અંબારામ ખત્રીનાં પુત્રી કુમારી હિરિયાબેન ખત્રી કુક સુદદપર સામાન્ય નર્સિંગની પરીક્ષામાં માન સાથે પસાર થયાં છે. આવી પરીક્ષામાં પસાર થનાર એ પહેલ વહેલાં ગુજરાતી બેન છે. પોતે સુશીલ અને સંસ્કારી છે. જે. સી. થયા બાદ ચાર વર્ષ યર્ષા તેમજેગવાના હોસ્પિટલ માં કામ કરે છે.

શ્રી ત્રિટોરીઆ હાંદુ સેવા સમાજ

ઉપરોક્ત સંસ્થાની તા. ૧૩-૫-૫૬ ને દિને વાર્ષિક ચુટણી કરવામાં આવી હતી અને એવું પરિણામ નીચે મુજબ છે.

પાંચ આશ્રયદાતાઓ : માધવંદ ભાઈ, ધિરજભાઈ સોમાભાઈ, નરસિંહ ભાઈ પ્રેમાભાઈ, ગીરધરભાઈ જે. ગોર ધન, કુલકલભાઈ જી. કાલા.

પાંચ ઉપ-પ્રમુખો : પ્રભુભાઈ નાના ભાઈ, કલાણુભાઈ ભાણુભાઈ, ખી. આર. મુલુ. મોરારભાઈ મીસ્ત્રી, ભાણુભાઈ રૂદર.

પ્રમુખ : દણુભાઈ રામભાઈ. જે મંત્રીઓ : દણુભાઈ પ્રેમાભાઈ, ભાનુભાઈ લાલભાઈ. ખળનચી : નારજી ભાઈ ભાણુભાઈ. હિસાબ તપાસનીસ : મોરારભાઈ મીસ્ત્રી.

એકીસ સમિતિ સભ્યો : પરસોતમ ભાઈ પોપટ, દયાળભાઈ રજીભાઈ, ખડુભાઈ નીચ્છાભાઈ, જમનાદાસ છીયાભાઈ, ત્રીકમભાઈ માધવજી, જસ મતભાઈ નાનાભાઈ, ગોકળભાઈ નારજી ભાઈ, ભાનુભાઈ રજીજીજી, રતનજી ભાઈ મીસ્ત્રી, નારજીભાઈ જોગીભાઈ, ચુનીલાલ ભાણુભાઈ, હિમતલાલ છીયા ભાઈ, કાકોદકરભાઈ પ્રભુભાઈ, મોહન ભાઈ નરસિંહભાઈ, મનભાઈ ધીરજ ભાઈ, નડુભાઈ ભાણુભાઈ, પરસોતમ ભાઈ રજીજીજી, મુકુનભાઈ જોશી, ઉત્તમભાઈ જનમભાઈ. ચાંતિલાલ ગીર ધરલાલ. નગીનભાઈ ડાહ્યાભાઈ.

સં. ૨૦૧૨ના "ગુજરાતી"

- પ્રેસનાં મોટાં પંચાંગ.
- ૧ પંચાગની શી. ૩-૬.
- ૨ પંચાગની શી. ૬-૦.
- ૩ પંચાગની શી. ૩-૬.
- ૪ પંચાગની ૬ પેની વધુ મોકલવી.
- ૫ પંચાગની ૬ પેની વધુ મોકલવી.
- ૬ પંચાગની ૬ પેની વધુ મોકલવી.
- ૭ પંચાગની ૬ પેની વધુ મોકલવી.
- 'Indian Opinion', P. Bag, Durban, Natal.

ચુટણી માટે

સ્કેડોન્સ

અરબી શેર મેદો ચાર ચમચી બેકોન પાવડર, ચાર ચમચી માખણ. ચોડક મીઠું અને ચોડીક ખાંડ, લોટમાં બધું નાખી ભેળું કરવું, ખાંડ ન નાખવી જોણી ૩૫ કુષ કુષ એમાં ખાંડ નાખવી અને જી ૫ દલાવવું. એનાથી લોટ ખંધવો. અરબી ઈચ જાડો રોટલો તણી જે બ. ઠાંકણથી કોપવા અને સાધારણ ગરમ ઓવનમાં પંદર મીનીટ બેક કરવા. આ સ્કેડોન્સ સવારના નાસ્તામાં ઘણા જ સારા લાગે છે.

કુમારી ભદ્રાવતી મીસ્ત્રી. ડીચાડ, ટાંસવાલ.

બેનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion', P. Bag, Durban.

ધરાવે છે. એમ ડો. હેગડે કહ્યું વધુમાં એમ કહ્યું કે લગભગ ત્યાંની વસ્તીના પોણોસો ટકા લોકો આ લડતને ધણી દિલસોછની નજરથી જાણ છે. ધણાઓને આજ ની ચાલુ રાજનીતીથી સંતોષ નથી. પ્રો. રેસ કોમેઝ જેઓ ૧૯૪૮માં ગોવાના પ્રમુખની ચુટણીમાં એક ઉમેદવાર હતા, અને પોટુંક એટમીક એનરજના ખાસ જાણકાર હતાં તેઓ એ જ્યારે ગોવાની આઝાદીની લડતને સાથ આપવા નાહરેને કહ્યું ત્યારે તેઓને પણ કંઈ કરવામાં આવ્યા હતા. તેઓ કુક સુદદપરજી મુક્ત થયા છે.

પપવાડીક પંચાંગ							
વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ મે-જુન	હાંદુ ૨૦૧૨ વૈશાખ	મુસલમાન ૧૩૭૫ સવાલ	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર આવાં	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૨૫	૧૬	૧	૧૪	૨૭	૬-૩૯	૫-૦૫
શનિ	૨૬	"	૨	૧૫	૨૮	૬-૪૦	૫-૦૪
રવિ	૨૭	"	૩	૧૬	૨૯	૬-૪૦	૫-૦૪
સોમ	૨૮	"	૪	૧૭	૩૦	૬-૪૧	૫-૦૩
મંગળ	૨૯	"	૫	૧૮	૧	૬-૪૧	૫-૦૩
બુધ	૩૦	"	૬	૧૯	૨	૬-૪૨	૫-૦૨
ગુરુ	૩૧	"	૭	૨૦	૩	૬-૪૨	૫-૦૨
શુક્ર	૧	"	૮	૨૧	૪	૬-૪૩	૫-૦૧
શનિ	૨	"	૯	૨૨	૫	૬-૪૩	૫-૦૧
રવિ	૩	"	૧૦	૨૩	૬	૬-૪૪	૫-૦૦
સોમ	૪	"	૧૧	૨૪	૭	૬-૪૪	૫-૦૦
મંગળ	૫	"	૧૨	૨૫	૮	૬-૪૫	૫-૦૧
બુધ	૬	"	૧૩	૨૬	૯	૬-૪૫	૫-૦૧
ગુરુ	૭	"	૧૪	૨૭	૧૦	૬-૪૬	૫-૦૨

પંચક
અપરા એકાદશી ઉદ્યાત ૮-૩ સુધી છે.
શિવરાત્રિ

ભારતનો પત્ર

(અમારા આખરપત્રી તરફથી)

મુંબઈ, તા. ૧૪-૫-૫૬.

આવતી ચુંટણીમાં કેંગ્રેસની પસંદગી

આ ખાર બન રીતે જાણવા મળે છે કે આગામી સામાન્ય ચુંટણીમાં કામ ચલાવવા માટે કેંગ્રેસને સરકારની પસંદગી કરવાનું કામ જુલાઈની શરૂઆતથી ધરવામાં આવશે અને ડીસેમ્બરની ૧૫મી સુધી ચાલુ રહેશે.

કેંગ્રેસ મહાસમિતિની બીજી બેઠકે મુંબઈ ખાતે બેઠક મળે છે તેમાં એક પેટા સમિતિ નીમવામાં આવશે જે કેંગ્રેસનું ચુંટણી અંગેનું જાહેરનામું ધારે.

કેંગ્રેસ ઠાંપ કમાન્ટે એવું મનન્ય વ્યક્ત કરેલ છે કે એનામાં એના નીચ બાગ ના અભારના સભ્યો છે. તેમને રચાને નવું લોહી દાખવવું જોઈએ. કેંગ્રેસનાં સત્તાવાર મંડળે માને છે કે, આ વખતે 'પ્રમાણિકતા ઉપરાંત શકિત ઉપર પુરા ભાર મૂકવા જોઈએ અને અભારના સભ્યોએ કરેલ કામને રોડ તપાસવું જોઈએ.'

ઇન્ડુકે અધિવેશન

રાષ્ટ્રીય મજદૂર કેંગ્રેસના આગ્રમાં વાર્ષિક અધિવેશનમાં પ્રમુખરચાનેથી પ્રવચન કરનાં શ્રી જી. ડી. આએકરે કામદારોને વધુ પગાર અને વધુ સારી કામની સ્થિતિ આપવાની માગણી કરી હતી. તેમણે ચીતવણી આપી હતી કે પગાર ધોરણો ઉંચા લઈ જવા માં નહિ આવે તો, કામદારોમાં ઉત્સાહ જન્મશે નહિ અને બીજી યોજનાનાં લક્ષ્યાંકોની સિદ્ધિ મુશ્કેલ બની રહેશે.

શ્રી. આગેકરે જણાવેલું કે ધણું ખરા ઉલોગોને યુદ્ધ દરમિયાન મોટી રકમનાં નફા મળ્યા છે. તેમણે જેટલી મુડી રોકેલ તેનાં કરતાં અનેક ગણા કાપેલો તેમને થયો છે. જ્યારે કારી મરે તો દજી પેટ પુરતો પગાર પણ મેળવતા નથી. યુદ્ધ દરમિયાન તેમના પગારમાં જે ઘટાડો થયે હતો તે ખાવ દજી માંડ પુરા છે. અભારે તેમની રોકડ આવક, યુદ્ધ પુર્વનાં જીવન ધોરણ જેટલી જ રહી છે. અભારે જે મોંઘવારી બધું અપાય છે તે પગારમાં ભેળવી દેવું જોઈએ. જુદા જુદા ઉલોગો માટે વેપળ મોડ નીમવાની તેમણે જાણવણી કરી હતી.

ઉલોગોના સંચાલનમાં કામદારોને હિસ્સો આપવાના પ્રશ્નોના ઉલ્લેખ કરતાં તેમણે કહેલું કે આખરે તો

આપણે, મજદૂરોને ઉલોગોના સંચાલન માં હિસ્સો મળે તેવી પ્રથા ધરી કાઢવી પડશે.

ઇન્ડુકેના આગ્રમાં અધિવેશન પ્રસંગે એક સંદેશો મોકલતાં શ્રી નેહરુએ જણાવ્યું છે કે કામદાર મંડળોમાં અંદરો અંદર ને ધર્ષણ છે તે દુર થયું જોઈએ. તેમણે કહ્યું છે કે જ્યાં હિંસા ન હોય અને મજદૂરોના રાજ કીય હેતુસર ઉપયોગ થતો ન હોય ત્યાં મજદૂર સંમતોના વચ્ચે વધુમાં વધુ સહકાર જરૂરી છે.

ધીમે ધીમે મજદૂરોને પણ ઉલોગો ના સંચાલનમાં હિસ્સો આપવાની તેમણે હિમાયત કરી હતી.

મુંબઈના પ્રશ્ને જુજરાતનો વિરોધ

રાજ્ય પુનઃરચના બીલ જ્યાં સુધી મુંબઈને લાગે વળગે છે ત્યાં સુધી તે અંગે જુજરાતની ઔદ્યોગિક સૈદ્ધાંતિક, અને વ્યાપારી સંસ્થાઓ તરફથી વડા પ્રધાન પંડીત નેહરુ પર મોકલાયેલું નિવેદન, જુજરાત સીમા સમિતિના મંત્રી શ્રી નીરખાઈ દેશાઈએ બહાર પાડ્યું છે.

નિવેદન પર સહી કરનારાઓમાં જુજરાત યુનિવર્સિટી, અમદાવાદ મીલ માલિક મંડળ, જુજરાત સીમા સમિતિ, જુજરાત ભારત સેવક સમાજ, સૌરાષ્ટ્ર એન્જીનિયરિંગ કોલેજ અને જુજરાત તંત્રી પરિષદનો સમાવેશ થાય છે.

આ સંસ્થાઓ જણાવે છે કે મુંબઈ રાજ્યને લાગેવળગે છે ત્યાં સુધી રાજ્ય પુનઃરચના બીલમાં જે નિર્ણય લેવાયા છે તે ફરીથી ખુલવાના છે, તે જણાવે અને આઘાત લાગ્યો છે.

નિવેદન વધુમાં જણાવે છે કે મુંબઈને મહારાષ્ટ્રનો ભાગ બનાવવાનો કે, મુંબઈ માં મહારાષ્ટ્રને વળન આપે તેવું કોઈ પણ ઉદ્દેશ અમે સ્વીકારી શકીએ નહિ.

આગે બદલી ભુદાન યાત્રા

૧૩મી મેના રોજથી આગ્રામાં વિનોબા બાવેએ તામિલ નાડોને ભુદાન પ્રવાસ શરૂ કર્યો છે.

દેશના દરેક ગામડામાં ગ્રામ રાજ્ય સ્થાપવાનું જેમનું ધ્યેય છે તે શી બાને, તેમના સાથીઓના કહેવા મુજબ તામિલનાડુના તેમને આઠ માસ પ્રવાસ

દરમિયાન ભુદાન આંદોલનમાં એક નવું સૂત્ર ઉમેરશે. આ નવું શુભ ગ્રામજનોના આર્થિક પુનરુત્થાન ના શત્રુ તરીકે અંબર ચરખાનું છે. જેમાં જન્મીત વિદોળા મરીમો માટે વધુને વધુ જન્મીત અને દરેક ગરીબ ધરમાં એકએકે અંબર ચરખો એક સુચવાયું છે.

આગ્રામાં બાવેએ ૧૯૫૧ ના માર્ચ ની ૧૬એ ભુદાન યાત્રાને આરંભ કર્યો હતો અને લગભગ ૧૬૦૦૦૦ માઇલનો એટલે કે રાજના સરેરાશ આઠ માઇલનો પ્રવાસ એડ્યો છે. આ પ્રવાસ દરમિયાન તેમણે પહેલા હિંદી બાદ રાજ્ય ત્યારબાદ મધ્યપ્રદેશ, રાજ

સ્થાન, ઉત્તર પ્રદેશ, બીહાર બંગાળ, એરિસ્સા, આંધ્ર અને તેલંગાણાની અને બાદમાં હૈદરાબાદ રાજ્યની ફરી મુલાકાત લીધી હતી.

પદયાત્રાના છેલ્લા પાંચ વર્ષ દરમિયાન ૪૫ લાખ એકર જન્મીત એકડી કરવામાં આવી છે. વિનોબા બાવે ના આ આંદોલને શ્રીમંત જન્મીતદારો માં એક માનસ પરિવર્તન સર્જ્યું હોવાનો પણ ભુદાન કાર્યકરોનો દાવો છે.

માત્ર એરિસ્સા રાજ્યમાં જ નવસે જેટલા ગામડાં ભુદાન આંદોલનમાં 'ગ્રામદાન' તરીકે અપૂર્ણ કરવામાં આવ્યાં હતાં.

શરાબની કથા

ધણા જુના જમાનાની આ વાત છે. એક વાર એક માણસ પીપળાના જુના ઝાડ નીચે બઠી નાખી દારૂ ગાળવા બેઠો. તેણે લાંબા વખત સુધી તાપણું કર્યાં કર્યું. પણ દારૂનું એક ટીપું પણ ઉતર્યું નહીં!

એટલે તે કંટાળીને ગામના એક દોઢ ઝાલા ડોસા માણસ પાસે જઈને કહેવા લાગ્યો: 'બાબા, મેં એક ઝાડ નીચે દારૂની બઠી લગાવી છે. પરંતુ જુગ જુગ કોશિશ કર્યા છતાં દારૂનું એક ટીપુંયે ઉતરતું નથી! મહેરબાની કરીને કોઈ ઉપાય બતાવો.'

વેલા ડોસાએ કહ્યું: 'તો જે ઝાડ ની નીચે બઠી લગાવી છે તે ઝાડને જ કાપીને બઠીમાં નાખવો રહે. જાણી તું જોશે કે, દારૂ મુકવાની જગ્યા પણ ટારી પાસે રહેશે નહીં!'

વેલા માણસે તરત જ પીપળાના ઝાડ પાસે આવીને તેને કાપવા માંડ્યું અને તેને ઝાંખળાં બઠીમાં નાખવા માંડ્યાં.

હવે એ જુના પીપળાના ઝાડને આચરે ચાર જણે રહેતા હતા, મેના, પોપટ, વાઘ અને જુડ. એ ચારે જણ દીવસે વનમાં બટકવા નીકળી જતાં. સાંજ થાય એટલે ઝાડ પાસે આવતાં અને ત્યાં રાતવાસો રહેતાં.

હવે તે દિવસે સાંજે પહેલી મેના આવી. તેણે જોયું તો પોતાને આશરો આપનાર ઝાડને કોઈ માણસે નિર્દયતાથી કાપી નાખ્યું હતું અને તેના ઝાળખાં બઠીમાં નાખવામાં આવ્યાં હતાં! આ જોઈને મેનાને જુગ કુંપ થયું. પોતાના આધારરૂપ ઝાડને યજ્ઞનું જોઈને તેણે પણ બઠીમાં ઝંપલાવ્યું. એટલે દારૂ પહેલાં કરતાં વધારે ઉતર્યો!

થોડી વાર પછી પોપટ આવ્યો. તેણે પણ જોયું કે, ઝાડને કાપી નાખ

વામાં આવ્યું છે અને તેને બઠીમાં પાળવામાં આવે છે! પોપટનું હૃદય પણ ડ્રવી ઉતર્યું અને તેણે પણ બઠીની બડબડ બળતી આગમાં ઝંપલાવ્યું. એટલે દારૂ પહેલાં કરતાં પણ વધારે ઉતર્યો!

એ પછી વાઘ આવ્યો. તેણે પણ ઝાડને કપાયેલું અને બઠીમાં બડબડ બળતું જોઈને બઠીમાં ઝંપલાવ્યું. એટલે દારૂ એથી પણ વધારે ઉતર્યો!

હવે જુડ આવ્યું. તેણે જોયું કે, ઝાડને કાપીને તેની દુનંદા કરવામાં આવી છે અને તેના ઝાળખાં બઠીમાં બળી રહ્યાં છે! આ જોઈને તેને દુઃખ થયું અને તેણે તરત જ બઠીમાં પડતું મુક્યું. તેથી દારૂ પહેલાં કરતાં પણ જુગ વધારે ઉતર્યો!

વેલા માણસ જુરા જુરા થઈ ગયો. એમ કહેવાય છે કે, તે દિવસથી મેના, પોપટ, વાઘ અને જુડના લોહી ની અસર દારૂમાં વ્યાપી ગઈ છે. તેથી જ્યારે દારૂની પહેલી પ્યાલી પીવા માં આવે છે, ત્યારે પીનાર માણસ મેનાના જેવી મીઠી મીઠી મોતી બોલવા લાગે છે: 'દોસ્ત! દારૂ બહુ મજાને છે ને! એવી લહેજત આવે છે! વાઘ, દારૂએ તો જુગ કરી! દોસ્ત! એક બીજી પ્યાલી મરી આપ ને!' ત્યાર બાદ તે પોપટની માફક વધારે ચપળ બને છે. તે ગીતો ગાવા લાગે છે અને પેટ ઝરોને ગાય છે. પછી તે વાઘ જેવો બની જઈ ખરાગ પાડવા લાગે છે અને ધમપહાડા કરવા મરી પડે છે; દુનીયામાં એના જેવો બીજો કોઈ જ નથી, એમ તે માનવા લાગે છે. પછી તે જુડ જેવો બની જઈ, તન મનની શુષ્ક-શુષ્ક લુલી જઈને, સારાસારને વિવેક વીસરી જઈને, મંદકીમાં આબોટવા લાગે છે!

—'શિક્ષણ અને શાહિત્ય'માંથી

ધુપ સુગંધ

લેખક : સોપાન

પૂર્વકથા : 'વ'શપર'પરાગત ઉતરી આવેલી ખાનદાનીના પ્રતીક સમા હરિવલ્લભ ને કૈલાસખાને માધવી નામની એકની એક પુત્રી છે. તરલિકા એની નિકટની મિત્ર છે. કોલેજમાં સૌંદર્ય પ્ર્યાન એ'યતો કમલનયન નામનો વિદ્યાર્થી કવિ છે. મસ્તીથી જીવે છે. કોલેજના મુખ્યમંત્રીમાં માધવીને ગાયકવંદમાં રહેવાનું આમંત્રણ આપે છે, આ પરિચયથી એની લાગણીઓ લગ્યત થઈ જાય છે. માતાપિતા એના વેવિશાળની ચિન્તામાં આગળ વધ્યાં છે. માધવી મનના ભાવે દુઃખાવે છે. એમાંથી લાગણીને સંઘર્ષ પેદા થાય છે. કમલેશના મન ઉપર આ મિલનની ઘેરી અભર પડે છે. કમલેશ પોતાનો જીવનકાળ યાદ કરતો હોય તે રીતે એની જીવનકથાનું આલોખન થાય છે. અંતમાં માધવીને ઉદ્દેશીને એના 'મુખમાંથી કાવ્યપ્રકિત એ સરી પડે છે. માધવી ઘેર જાય છે ને નૈનિતાલ જવાને નિર્ણય લેવાય જાય છે. કમલેશની જીવનકથાનાં પાનાં એ જ રીતે વ'ચાય છે અમાનક માધવી એની ઝોરડી ઉપર આવી પહોંચે છે. બંને સ્વર્ગોટથી વિચાર જાય છે. માર્ગમાં કમલેશ પોતાની કથા કહે છે. એ લાગણીવશ અને છે. એને સંતોષવા જતાં માધવીને કોડું થાય છે. એ ગભરાય છે, જુકું ઘોલે છે, ને પિતાની ચીંતા લાણુતાં કમલેશને ઠોડી, લયથી ચરચસ્તી એકદમ ઘેર દોડી જાય છે. માતાપિતા તેની ચીંતા કરતા હોય છે. એમના ગ્રેમ ભેઈ માધવીને પશ્ચાતાપ થાય છે ને મનથી નિશ્ચય કરે છે, હવે આનું કદી નહિ કરું. આ બાણુ કમલેશની સ્થિતિ દેવે સાહેબ પાસે આવી જ થાય છે. માધવીને કમલેશ બીજો દિવસે મર્યાદા પૂર્વક વતે' છે, નાટકનો વિચાર બંધ રાખે છે. બંનેનાં મિત્ર વ્યથાથી ભરેલાં રહે છે. માધવી કમલેશ સાથે કંઈ બોલ્યા વિના. લાગણીથી તેનું તિરીકણ કરતી જુડી પડે છે. કોલેજમાં રમ પડી હોય છે.

પ્રકરણ બારમું

માધવી મન મળ્યુત કરીને ઘેર આવી પહોંચી. આને પશુ કુમાર એની રાહ જોતો બેઠો હતો. ફેર એટલો હતો કે હરિવલ્લભ આને બાજરમાં ગયા નહોતા ને ત્યાં જ બેઠો હતો. માધવી સ્વચ્છ ઘરમાં દાખલ થઈ અને શિષ્ટાચાર પ્રમાણે એણે કુમાર સામે સ્મિત કરી કહ્યું : 'આવતી કાલથી રખા.'

કુમાર ખુશ થતો બોલ્યો : 'હવે નૈનિતાલ ક્યારે?'

'તમે સૌ નકડી કરો ત્યારે.' પિતા સામે જોઈ માધવીએ કહ્યું, ને પૂર્વરૂઠો વગેરે સૂકના જતી હોય એમ પોતાના બંધમાં ચાલી ગઈ. માધવીથી દેવે ન રહેવાયું. પ્રયત્નપૂર્વક મેળવેલી સ્વચ્ચતા સરી પડતી હોય એમ લાગ્યું. એણે ધીમેથી બારણાં સહેજ આડાં કર્યાં ને સોદા ઉપર બેચેન સ્થિતિમાં બેસી ગઈ. વિચારો મનમાં ઘર થયા : 'અપરાધ મારો છે, શિક્ષા' કમલેશ ભોખવશે... તરલિકાએ મને મારી મર્યાદાનો ખ્યાલ આપ્યો હતો, છતાં હું ચેતી નહિ... કમલેશને આટલે દુર સુધી મારે નહોતો લઈ જવો જોઈતો.' સહેજ ઉશ્કેરાઈ પેદા થયો ને એ મણમણી : 'હા, હું જ એને ખેંચી ગઈ! મેં નાટક માણ્યું, કાવ્યો માણ્યાં, એની જીવનકથા લખવાનો આમ્રદ રાખ્યો; મેં જ બધું કર્યું!'

મનમાં એટલી તો ખાતરી થઈ જ ગઈ હતી કે કમલેશ સાથેની મૈત્રી

દેવે લંબાવી શકાય એમ નથી, નિકટ જઈ એટલે શાંતિ આપી શકાય એમ નથી, એના સંતોષ હૃદયને શાતા મળે એવું કંઈ જ દેવે એનાથી અને એમ નથી. આ સ્થિતિમાં લાચારી નો ભાવ જાગ્યો ને પશ્ચાતાપથી અંતર જળવા લાગ્યું. માધવી તદ્દન ઢીલી પડી ગઈ. આ દશામાં એને કોઈ જુએ તો અંતર દ્રવી જાય એવા ભાવો એના મુખ ઉપર ફરી વળ્યા હતા. કશો જ અંતરાય નહોતો, પ્રયત્ન નહોતો એટલે હૃદયની સ્થિતિનું સાચું ને સંપૂર્ણ પ્રતિબીંબ ત્યારે ચહેરા ઉપર આવી ગયું હતું.

કુમાર મોજમાં હતો. માધવીના મવા પંજી હરિવલ્લભને એણે પ્રજ્યુ : 'ક્યારે જવાનું કરીશું?'

હરિવલ્લભ સરિમત બોલ્યા : 'માધવી ને પૂછીશું.'

'એણે તો કહ્યું કે આપ નકડી કરશો તે એ સ્વીકારશે.'

'એ તો સ્વીકારે, પણ મારી હમ્મણ એનું ધાયું' કરવાની છે તેનું શું?'

હસીને હરિવલ્લભે કહ્યું. કુમાર સહેજ વિચારમાં પડી ગયો.

કૈલાસખા ત્યાં આવી ગયાં ને બોલ્યા : 'માધવી હમણાં આવી હતી ને?'

'એના ઝોરડામાં ગઈ છે.' હરિવલ્લભને જવાબ આપ્યો. કૈલાસખા તરત જ એ બાણુ વળ્યાં. એમના

મુખ ઉપર ચીંતાના ભાવો દેખાતા હતા તે હરિવલ્લભે જોઈને મનોમન બોલ્યા : 'તેના લામણી પ્રધાન ને નિર્મળ મનનાં થઈ મયાં છે!'

કુમારે કહ્યું : 'હું જાઉં, કાકાજી!'

'માધવીને મળવું નથી!' સહેજ ચમકીને હરિવલ્લભે પૂછ્યું.

'ફરી આવી જશ.'

'એ પશુ ઠીક છે, રાત્રે મધુબાઈ સાથે આવશો તો બધો કામકામ પાકે કરી લઈશું.' હરિવલ્લભે કહ્યું.

કુમારનું મન કંઈક હળવું થયું, નમસ્કાર કરીને એણે વિદાય લીધી. હરિવલ્લભને વિચાર આવ્યો : 'માધવી માટે તેની બા આટલી બધી ચીંતા શા માટે કરે છે? તેજા પશુ ઉભા થઈ માધવીના ઝોરડા તરફ ગયા. ઝોરડાનાં બારણાં અર્ધ ઉઘાડાં હતાં. એનું જોયું તો માધવી કૈલાસખાના બોળામાં માથું નાખી પડી હતી. હરિવલ્લભ પળવાર યાદી ગયા ને કંઈક વિચાર કરી અંદર દાખલ થયા. કૈલાસખાનું તે તરફ ધ્યાન જતાં જ એમણે માધવીને બેઠી કરવા માંડી ને બોલ્યા : 'માધવી, તારા બાપુજી આવ્યા!'

કૈલાસખા ઉઠીને દીવાનખાનામાં આવ્યાં. માધવીને થયું, 'આ નમજાણ માંથી મારે છુટવું જ જોઈએ. કંઈક અને છે ને મારાથી રડી દેવાય છે. બા-બાપુજીને હું કુખી કરી મૂકું છું.' થોડી દીમત ડેળવી એ મળીર મુખે દીવાનખાનામાં આવી. બા ને બાપુજી ચીંતાબધો ચહેરે મૂગાં બેઠાં હતાં. માધવી મુપચાપ માનેતી ખુરશી ઉપર બેસી ગઈ.

કુખથી અકળાઈ ઉઠ્યા હોય એમ હરિવલ્લભ બોલ્યા : 'આ બધું શું છે તે મારાથી સમજાવું નથી. આનું અકારણ કુખે જમવાન શા માટે મોકલતો હશે?'

માધવીથી આ વેદના મરેવાઈ નહિ. એને લાગ્યું કે એ ફરી રડી પડશે એણે પિતા સામેથી નબર ખાલી લીધી ને મનને મળ્યુત કર્યું.

કૈલાસખા બોલ્યાં : 'દિલ બોલીને માધવી વાત કરે તો બધું સમજાય. મને તો પૂરી ખાતરી છે કે માધવીના મનમાં કંઈક પડ્યું છે ને એ જ એના કુખનું કારણ છે, પણ આપણા ડરથી એ મોકલતી નથી.'

'માધવી!' ધીમા, યાચનાબધો ને

હરિવલ્લભ અને કૈલાસખાને ખાતરી થાય છે કે એમની પુત્રી કોઈ છાનાં કુખથી પિડાય છે

માધવી યુગાઈ પડી. આંસુ અટકી ગયાં, પણ શ્વાસ રાગ્યો નહિ અંતમાં ધ્રુજારી પણ આવી ગઈ. હરિવલ્લભે બધું જોયું ને એમનાં નેત્રામાં કંઈક બાપી ગઈ.

શું બન્યું છે? પ્રયત્નપૂર્વક તેઓ બોલ્યા.

'કંઈ નથી; હું આવી ત્યારે બારણાં સહેજ વાસેલાં હતાં, મેં ઉઘાડ્યા. જોઈ તો સોદા ઉપર ઉઘાસ ચહેરે આંખ મીચીને પડી હતી. પૂછ્યું, પણ કંઈ કહેતી નથી, કહી શકતી નથી.' કૈલાસખાએ જવાબ આપ્યો.

હરિવલ્લભને સમજાઈ ગયું કે, દીકરીના દિલમાં કોઈ છાનું કુખ પડ્યું છે, પરંતુ તે કેવું છે ને શા માટે છે તે વિષે ફરી કલ્પના કરી નહિ. પૂછવાની દીમત પણ આઠી નહિ. ચીંતા બની તેઓ પાછા વળ્યા. કૈલાસખાએ માધવી સામે જોઈ તરત કહ્યું : 'તારા બાપુજીની સ્થિતિને વિચાર કર, માધવી!'

માધવી એ શબ્દોને અર્થ નિસ્તાર પામી ગઈ. એણે ઉભા થઈ આંખ-આંખમાં ને જુલમમાં. કૈલાસખાને એણે કહ્યું : 'તમે બાપુજી પાસે જાવ, હું આનું છું.'

ગંભીર સ્વરે હરિવલ્લભ બોલ્યા. માધવી જમ અને આશ્ચર્યથી ચમકી ગઈ.

'તને મારો ડર લાગે છે? મને પશુ તું તારા મનની વાત નહિ કરે? હરિવલ્લભનો સ્વર કંપી ગયો. માધવી એ સહન કરી શકી નહિ. આંસુ એણે દ્યાબ્યાં, પણ ઠોક કુણુ ગયા. 'કાલે બધું કહીશ.' એ બોલી ગઈ.

હરિવલ્લભ ને કૈલાસખા આશ્ચર્ય પામતા એની સામે જોઈ રહ્યાં. એટલું સમજ્યાં કે કંઈક નાણુક, ગંભીર ને ચીંતા પ્રગટાવે એવું માધવીએ કહેવાનું છે. પ્રશ્ન તેઓ પૂછી શક્યા નહિ, ને પૂછ્યો હોત તો તેને જવાબ આપવાની માધવીની શક્તિ નહોતી. માધવી વિચારપૂર્વક ત્યાંથી ખસી ગઈ. હરિવલ્લભ સોદાની પીઠ ઉપર માથું ઢાળી આંખ મીચી બેસી રહ્યા. કૈલાસખાના ચહેરા ઉપર ચીંતાના વાદળો ઘેરાઈ ગયાં.

અચાનક હરિવલ્લભને યાદ આવ્યું કે રાત્રે મધુબાઈ ને કુમાર આવવાના છે. એમણે તરત રાહુને બોલાવી દેવા જોડાવી સંદેશ મોકલ્યો કે આને ન આવશો. કૈલાસખાને આ ખબર નહોતી એટલે તેઓ આશ્ચર્ય પામતા જોઈ જ રહ્યાં.

માધવી દીવાનખાનામાંથી પીળ ખંડની પરસાળમાં જઈને ઉભી હતી. નાચે નાનો બાગ હતો. દુર રસતો જતો હતો. એથી દુર દરિયો દેખાતો હતો. માધવીની આંખો એ બહુ દૂરતી હતી પણ મનમાં તો મુંઝવણ નો ઠોઠ પાર નહોતો. ફરી ફરીને સવાલ ઉઠાવે દતો : 'જે બન્યું છે તે બહુ સુકત મનથી કહી દઈ?' પણ એ પ્રશ્નના ઉત્તર મળતો નહોતો, પરિણામનો ખ્યાલ કરતાં ધ્રુણ જવાતું હતું માધવી સેમજતી હતી કે પિતાજી આ બધું જાણે તો એમની કલ્પનાની મૂર્તિના બાંગીને લુકાકો થઈ જાય. પિતાજી એ સદન કરી શકે નહિ. એમના દિલને પ્રયત્ન આઘાત લાગે.

એ બોલી તો ગઈ હતી કે કાલે બધું કહીશ, પણ કહેવાનું સહેલું નહોતું. માધવી એ વખતે તો કંઈ નિર્ણય કરી શકી નહિ. મનને શાંતિ આપવા એણે પુસ્તકો ને સામાયિકો ઉપર નજર ફેરવવા માંડી. સાંજ નખી એટલે ત્યાં જ બેસીને એણે બાજનો

માવા માંડ્યા. એક બે, ત્રણ બાજને, સુધી દરિવલમ અને કંકાસખા શાંત ચિત્રો દીવાનખાનામાં જ બેસી રહ્યાં. પછી ત્યાંથી ઉડી પ્રસન્ન મનથી એ બાજુ આવ્યાં. માધવી હસતી હસતી ઉભી થઈ. થોડીવાર પહેલાંનું વાતાવરણ તદ્દન બદલાઈ ગયું: જાણે કંઈ બન્યું જ ન હોય એમ સૌ પોતાની પ્રિય પ્રવૃત્તિમાં પડ્યાં શાંતિથી સથે બેસી બોજન કર્યું અને સમય ચતાં સૂરાની તબયારી પણ કરવા માંડી.

કલ્પલાસખાએ દરિવલમને કહ્યું : 'હવે અહીં દિવસ ચીતાવવા કરતાં નૈનિતાલ યાત્રી જીવ્યે તે મને ઠીક લાગે છે. તમે પણ યાત્રા છો. માધવીનું મન પણ ત્યાં હજી સુધી દરિવલમને આ વિચાર અચો, સાથે જ યાદ આવ્યું, માધવી કાલે કંઈક કહેવાની છે. ગંભીરતાથી તેઓ બોલ્યા : 'માધવીને તમે હવે કંઈ પૂછશો નહિ, કહેશો નહિ. એના મનમાં આવે ને વાત કરે તો ઠીક છે, આપણે શાંતિ રાખવી.'

—કેમરા

હિંદના વધનારા કરવેરા

જુદામાં કોઈ ગંભીર કુગામ જેવી પરિસ્થિતિ ઉભી થાય તેવો ભય આજે કરવા માટે, આ યોજના પંચે, બીજી પંચ વર્ષીય યોજના દરમ્યાન વધારેના કરવેરા દ્વારા જા. સાડા ચાર અબજ ઉમા ચવાના હતા. તેને ખટલે જા. સાડા આઠ અબજ ઉમા કરવાનું સુચન કર્યું છે.

બીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમ્યાન ૬૦ લાખ ટન અનાજની આયાત કરવાનું પણ સુચન થયું છે, જેમાંથી ઠીક ઠીક નધ્યા, યોજનાના પ્રથમ અર્ધા ભાગમાં આવશે. અનાજના વધારાના વધારાને પહેંચી વળવા આ આયાત યશે.

બીજી યોજનામાં વેચાણ વેરા દ્વારા રાજ્યોએ વધારાના જા. ૧૧૬ કરોડ ઉમા કરવાના છે, તેથી ડેટલીક ચીને પૂરતો વર્તમાન વેચાણ વેરા વધશે, અને ડેટલીક વધુ ચીને વેચાણવેરા હેઠળ જ, તેવી શક્યતા છે.

રાષ્ટ્રીય વિકાસ સમિતિએ મંથુર રાખેલા બીજી યોજનાના ખરડામાં 'આયોજન પંચે જણાવ્યું છે કે, રાજ્યો એ વધારાના કરવેરા દ્વારા જા. ૨૨૫ કરોડ ઉમા કરવાના રહેશે, જેમાંથી જા. ૧૧૨ કરોડ માત્ર વેચાણવેરાદ્વારા આવશે.

આવારે તમામ રાજ્યોને વેચાણ વેરામાંથી ૫૮ કરોડની આવક મળે છે.

રાજ્યોની આવક વધારવા માટેના બીજા સુચનાવંતો પસલામાં, જમીન મહેસુલ સરચાર્જ જા. ૩૭ કરોડ,

ખેતી વિષયક આવકવેરા: ૧૨ કરોડ, એટરમેન્ટ લેવી ૧૬ કરોડ, ઇલેક્ટ્રીસિટી ડ્યુટી ૬ કરોડ, મોટર વેહીકલ ટેક્સ, સ્ટેમ્પ ડ્યુટી અને ડાટ' શી ડિગેરે ૧૪ કરોડ અને બીજા કરો ખાસ કરીને રચાનિક મિલકત વેરાના જા. ૧૭ કરોડનો સમાવેશ થાય છે.

બીજી યોજનામાં ખેતી સુધારા

બીજી પંચવર્ષીય યોજના હેઠળ, દાખલ થનારા જમીન સુધારાને કારણે વચલા દિલોને વળતર કે પુનર્વસવાટ બધ્યાએ આપવામાં, ૪૩૫ કરોડ રૂપીયા ફાળવવામાં આવશે, એમ રાષ્ટ્રીય વિકાસ કાઉન્સિલ સમક્ષ રજૂ થયેલ આખરી ખરડો દર્શાવે છે. આ રકમમાં વ્યાજનો સમાવેશ થતો નથી.

આ વળતરોમાંથી ૭૦ ટકા નેટલો ભાગ ફક્ત યુ. પી. અને પિદારમાં જશે, એવો અંદાજ નીકળે છે. આખરી ખરડામાં સ્થગિત સુધારા, પુનઃ વહેંચણી, ટેચ પ્રમાણ, તથા સુધારા તંત્ર જેવા પ્રયોગોમાં અપનાવવા ના સિદ્ધાંતો વિકસાવવામાં આવેલ છે.

એમ સુચવવામાં આવેલ છે કે, બીજી પંચવર્ષીય યોજના દરમ્યાન, દેશભરમાં જમીન ધારણ પર ટેચ પ્રમાણ દાખલ કરી દેવાનું જોઈએ.

આ ટેચ પ્રમાણ ત્રણ કુટુંબોને નેટલું મળ્યારી. કુટુંબ ક્ષેત્ર એટલે, ખચે તથા કરવેરા જતાં વાર્ષિક ૧૨૦૦ રૂપીયાની ચોક્કસ આવક આપી શકે તેટલી જમીન ગણવામાં આવે છે.

કેટલીક લોકવાયકા

સુખંત મહેતા

હિંદીમાં એક લોકવાયકા છે. એમ કહેવાય છે કે જ્યારે વિશ્વકર્માએ (અહ્યાએ) ભારતદેશને માટે માથુસો ઘડવા માંડ્યાં ત્યારે તેણે શક્યાત કાસ્તીરથી કરી. એની પાસે જે સાધનસામગ્રી હતી તે જરા વધારે છુટથી વાપરી અને મુંદર ઘાટનાં, ખુબસૂરત સ્ત્રીપુરુષો એણે ઘડ્યાં. તેમની ચામડી ગારી, નાક નમણાં, તીણાં, આંખો મુંદર, દેહવાદ મુંદર. પંજબ અને ઉત્તર પ્રદેશ સુધી પહોંચ્યા પછી એને ખબર પડી કે જે આટલી બધી છુટથી સૌંદર્ય આપી દેવાશે તો છેક દક્ષિણ સુધી પહોંચશે નહીં, તેથી જેમ જેમ એ દક્ષિણ દિશામાં ઉતરતો ગયો તેમ તેમ તેની સૌંદર્ય આપવાની સામગ્રી વધારે કરેકસરથી વાપરવી પડી, તેનું પરિણામ આપણે આજે જોઈ રહ્યા છીએ. વિધવાયળની દક્ષિણના ભાગને ખુબ અન્યાય થયો. જેમ જેમ વધારે દક્ષિણમાં જાએ તેમ મનુષ્યદેહનું સૌંદર્ય આર્ધ થતું ગયું, જ્યારે વિશ્વકર્મા દક્ષિણને છેડે પહોંચ્યો ત્યારે આ બધી દક્ષિણની પ્રજાઓનું એક ડેપ્રેશન તેને મળવાને અર્થ અને પોતાને ચણેલા અન્યાયની રજુઆત કરી. દલીલો કરવાની જરૂર જ નહોતી કારણ કે અન્યાય દેખાઈ આવતો હતો. વિશ્વકર્માએ આ નવાં ઘડેલાં મનુષ્યોના શરીરમાં શુદ્ધી મૂકવા માંડી અને ધીમે ધીમે ઉત્તરમાં અદ્યા માંડ્યું. દક્ષિણના ભાગમાં એણે જરા છુટથી શુદ્ધિ આપી અને બરાબર ન્યાયસર વહેંચણી કરી શકાઈ નહીં તેથી એ જ્યારે પંજબ અને ઉત્તર પ્રદેશ અને કાસ્તીર પહોંચ્યો ત્યારે એની પાસે શુદ્ધિનો જથ્થો ખુટવા

લાગ્યો અને તેથી બહુ કરેકસર કરવી પડી, પરિણામ એ આવ્યું કે ઉત્તર પ્રદેશમાં રૂપ વધારે અપાઈ ગયું અને શુદ્ધિ આજી અપાઈ.

દરેક દેશના રહીશોની અમુક અમુક શાક્ષણિક રત્તિઓ હોય છે એવી જગતમાં એક માન્યતા છે. જેમ કે રોકેટલેંડના લોકો અત્યંત કરેકસરિયા અને કંતુસ ગણાય છે. ઇંગ્લેન્ડના લોકો અતડા અને આછાપોલા. આયર્લેંડના લોકો આનંદી, રમૂજ અને વાતોમાં કંઈ આડુંઅવળું બારી નાખે તેવા. તેવી જ રીતે ફ્રાન્સ, સ્વેડન અને જર્મનીના લોકોનું પણ છે. આપણા દેશના પ્રાંતોમાં પણ તેવું જ છે. બંગાળની જર્મીશીલ પ્રજામાં સાહિત્ય અને કળાનો પ્રેમ છે, ઉત્તર પ્રદેશની અમલજ પ્રજામાં ધર્મની ધેવણ છે, પંજબમાં શરીરબળ અને શૌર્ય છે, રજપૂતાનામાં સ્વચાન અને ટેક છે, ગુજરાતીમાં વિવેકશુદ્ધિ અને કાર્યદક્ષતા છે, મદારાષ્ટ્રીઓમાં દેશપ્રેમ અને ચિવટાઈ છે, તમીલ પ્રજામાં (એનો ઉચ્ચાર તામીલ નથી) વિચક્ષણ શુદ્ધિ હોય છે આવી એક લોકમાન્યતા છે.

લુકકીર્પીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્નસ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટરન્સ અને ઇનસ્પેક્ટરન્સ માટે ગળો :

આર. વીકુલ
૨૧૩ મેડાસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફ્લોર, ફેરાસટાઉન, મેદાનીસગર્મ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની
સન લાઇફ ઓફ કેનેડા
જયારેક કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.
ઉપરાંત
દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગ્રાંડ હોપ પ્રેવીન્ટીવલ ડીવીઝન
ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અર્થેજ તથા ગુજરાતી સામાન્યજનર છીએ
તેમજ અંગ્રેજી ઇમીગ્રેશન અંગેનું કોર્સ પણ જાતરું ધામઠાજ વિના વીલંબ
સ્વીરિત ગતીએ યર્ષ શકે છે.

- Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
- Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
- During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in the World Wide Assurances
Consult us first.

C. C. PALSANIA
GENERAL AGENT
Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road,
P.O. Box 4624. — CAPETOWN
Phone 32390

સમાચાર સંગ્રહ

—મુંબઈના તથા મહારાષ્ટ્રના લોકો છત્તે તે તેને સીડી સ્ટેપલ બનાવવાની તકવારી શુદ્ધ પ્રધાન પંડીત પંતે રાજ સભામાં દર્શાવી હતી. મુંબઈ વિષે કશી નવી બંધારણ કરવાને બદલે તેમણે એવા પુનરાચાર કર્યો હતો કે સી પ્રથમ આપણે શુદ્ધી શુદ્ધી કામો વચ્ચે શુભેચ્છા રચાવવામા આપણી શક્તિઓને રોકવી જોઈએ.

—ખીજ પંચ વર્ષીય મેળનામાં અનાજ અને ઉદ્યોગોના વિકાસ પર ધ્યાન દેવામાં આવશે. જેથી અનાજના ભાવ ઉચા ન બન્યા.

—હાંદની નવી ચુંટણી આવતાં માર્ચ માં કરવાનું હાલ નક્કી કરવામાં આવ્યું છે. હાલનું કારણ એ જણાવવામાં આવ્યું છે કે રાજ્ય સરકાર વિસ્તારને કારણે મત વિસ્તારો પણ નવા ચોંટવા પડશે. અને બંધા-સુધી રાજ્ય સરકાર નક્કી ન થાય ત્યાં લગી ચુંટણી નક્કી ન કરી શકાય.

—હાંદે નવા કરોમાંથી ગ્રામ્ય ઉદ્યોગ ની ચિન્હોને બાગત રાખી છે. તેમજ ગરીબોને વાપરવાની ચિન્હોને પણ બાદ કરી કરો વધાર્યા છે.

—રાષ્ટ્રભાષા પ્રચાર સમિતી તરફથી “મહાત્મા ગાંધી પરીનાયક” જે. દર વર્ષે ૧૫૦૨ નું આપાય છે તે આ વર્ષે પંડીત સુખલાલજીને આપવાનું છે. એ વર્ષે વિનોબાજીને આપવામાં આવ્યું હતું.

—યુનિયનના લેખક વિનોબા પટેલને અખીલ ભારત રેડીયોના અમદાવાદ મથકેથી વાલોલાપ વિભાગના વડા અધિકારી નીમવામાં આવ્યાં છે.

—ભારતને રૂમાનીયા તરફથી ૪૫, ૫૦,૦૦૦ રૂપિયાની કિંમતનો દેવના કારખાનોનો સરેખમ જે સીધુ જર્મન માંથી તેલ કાઢે તે પુર પાડવામાં આવનાર છે. અને રૂમાનીયાના ઇજનેરો તેની તાલીમ છ માસમાં ભારત ના ઇજનેરોને આપશે.

—ઇંગ્લંડની યુનીવર્સિટી ઓફ લીડ, શ્રીમતી વિજયા લક્ષ્મી પંડીતને ડોક્ટર ઓફ લેંગ્વેજ પદવી એનાયત કરી છે.

—હાંદના આરોગ્ય પ્રધાન શ્રીમતી રાજકુમારી અપ્પલકરે જીવિવા યજ્ઞ અમેરીકા જવા ઉપડ્યાં છે કૌડ કૌડિનેશનના આમંત્રણને માન આપી આ પ્રવાસ તેઓ કરી રહ્યાં છે. પાછા ફરતાં રાજાયા મનીલા, ફોર્મોસા, રંચુન, યજ્ઞ હાંદ આવશે.

આયુષ્ય એકવીસ વર્ષ છે અને ઇંગ્લેન્ડ ના માણસનું બેતાળીસ વરસ છે, તે અંગ્રેજો દ્વારા કરતાં કેટલાક વધુ જીવે છે તે કહેા.

નાના નાના બાળકોએ જ નહિ, પણ મોટા બહેલાઓના લોકોએ પણ જવાબ આપ્યો કે, ‘અમણું જીવે છે.’

એ એ બધાને નાપાસ કર્યાં. મેં કહ્યું કે, ‘એકવીસથી બમણા બેતાળીસ થાય છે એ ખરું છે. પણ દરેક માણસના આયુષ્યનાં પહેલાં ચૌદ વરસ છોડી દેવાં જોઈએ; કારણ એ વરસો નો સમાજને કંઈ ઉપયોગ નથી. આ ચૌદ વરસ છોડી દઈએ તો હાંદુસ્તાનનો માણસ સાત વરસ અને ઇંગ્લેન્ડનો અઠવાવીસ વરસ જીવે છે એટલે કે હાંદી કરતાં અંગ્રેજ બમણું નહીં પણ ચારગણું જીવે છે.’

—વિનોબા.

લગ્ન

પોર્ટ એલીઝાબેથના શ્રી. રણુસોહજી ગોપાલજીના પુત્ર શ્રી મણીલાલના લગ્ન પોર્ટ એલીઝાબેથના શ્રી. ખી. ખી. રામજીની પુત્રી શ્રીમતી વિમલા સાથે તા. ૨૦-૫-૫૬ના પોર્ટ એલીઝાબેથ માં થયા હતાં. તે શુભ પ્રસંગે નવ-દેવતીને અનેક આશિષો મળી હતી.

ઇરટ લંડનના શ્રી. ડાહ્યાભાઈ ખેચર ભાઈના પુત્ર શ્રી. રમણલાલના લગ્ન જોહાનીસબર્ગના શ્રી. ડાહ્યાભાઈ જુલા ભાઈની પુત્રી શ્રીમતી અરણુદેવી સાથે તા. ૧૩-૫-૫૬ના પાર્ટીદાર હોલમાં થયા હતાં.

નવલ કથાઓ

ઈંદીરાની આપવીતી	૫	૩
છેલ્લો અભીનય	૯	૬
ખીજનું પુસ્તકો		
જુદાન યજ	૨	૦
ત્રેવાર્ષીની સાધના		
(કીશોરલાલ મશરૂવાળાનું જીવન	૭	૬
કીશોરલાલ મશરૂવાળા કૃત		
સંસાર ધર્મ	૬	૦
દીપ નિર્વાણ (દર્શક)	૭	૦
મળવાનું કેકાણું આ ઓશીસ		

‘Indian Opinion’,
P. Bag, Durban.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

No. r.		per lb.		per lb.
Pure	Oily Toordhall	1/3	1/Grade Loose Tea	4/3
"	Cheans dhall	1/4	Severdhani Sopari	7/-
"	Channafour	1/-	S.B. Nuts No 25	2/6
"	Urad Flour	1/7	Jeera	2/-
"	Urad Dhall	1/3	Vasari (Soomph)	2/-
"	Moong Dhall	1/1	Mustard Seeds	2/-
"	Whole Moong	6d.	Methi Seeds	1/3
"	Whole Urad	6d.	Whole Dhana	1/3
"	Special Peadhall	10d.	Faggory (Gor)	1/3
"	Ordinary Peadhall	7d.	Pure Chilie Powder	2/-
"	Egyptian Rice	10d.	Pure Haldi Powder	2/-
"	Whole Bk. Masoor	7d.	Coucanuts (Fresh Watery)	47/6 per bag of 75
"	Masoor Dhall Red	1/-	ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH	
"	Lamaini (Amh)	1/3		

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેલમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, જુલન જર્સી, જુલ, બાળકો માટેનો નવ નવનો માલ, ધર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાઈ પ્રસંગોએ સજ્જાગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બોક્સ ૧૫૪૯.

ધાર્મિક પુસ્તકો

વિનોબા બાવે જૂત ઉપનીશદ્ ગીતાજી વિગેરે ધાર્મિક પુસ્તકોના શ્લોકોંપર પ્રવચન.

ઉશાવાસ્ય વર્ણ (ઉપનીશદ્ના શ્લોકોં)	૧	૬
ગીતા પ્રવચન	૩	૦
સ્થિતપ્રસૂદશન (ગીતાજીના ખીજ અધ્યાયના શ્લોકોં)	૪	૦
મધુકર (લેખોનો સંગ્રહ)	૪	૬
જીવન દ્રષ્ટી (" ")	૩	૬

Obtainable:

INDIAN OPINION.
P/Bag, Durban, Natal.

હિસ્તાબની સાચી રીત
એક વાર એક સભામાં મેં પ્રશ્ન પૂછ્યો, ‘હાંદુસ્તાનના માણસનું સરાસરી

ધીરુભાઈ પી. નાયક

યુકેઈપર, યુસાઈરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ડ
 ઈન્ડિયાન અન્ડર ટુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અન્ડર નમીન
 માગે યુસાઈરી કરવા ઘેર ભાઈ અમારી મારફતે યુકેઈન કરો.
 ઇંગ્લી, આજ, ચોરી, ફક્તક, બલ્કમાત, પેટરબાસ, વિગેરેના વીમા અને
 વતરાની આપીએ છીએ.

ઈન્ડમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ સ્લીયરન્સ
 સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી
 બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
 નેશનલ ટ્રુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર
 ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,
 JOHANNESBURG.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

બેલક્રમ છુટ, હાઈનીબક્રમ છુટ, વોઈસોબ, હરેસોબ એસ્ટ,
 સાર્લો બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, યુકે કેસ, ટેબલ, તકન કીકાચત
 ભાવે ખરીદી સકરો. ભાતે પધારી લાભ લેવા યુકેરી નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને ફીચન હરેચર—

ને હમારી રેખરેખ નીચે તઈચાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈ-
 ચાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર
 આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 PHONE 33-4691. BOX 2526.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકેલો માલ !

ન્યુ ઇરા છાપેલી નીનન સાડીઓ ૧ વાર શી. ૪૯-૬
 જરીની કીનારવાળી નવોરનેટ ૪૫" વારની થી. ૧૫-૦
 પાટલી પાલન અને આખી ભાત વાળી
 રેશમી છાપેલી સાડી પા. ૭-૧૦-૦ થી હપર
 નેવડી કીનારની સાડી કેપ ૪૫" વારની થી. ૩/૧૧ થી હપર

મુતરાઈ સાડીઓ છેલ્લી હળના રંગો અને છાપો વાળી
 પાંચ વાર શી. ૨૭-૬ થી હપર
 છ વાર શી. ૩૯-૬ થી હપર

C.O.D. અને રપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન
 દેવામાં આવે છે.

ભેઠએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

(પ્રો.) લીમીટેડ

૬૩ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, હરબન.

ફોન : ૨૪૦૦૩

પી. એ. બોક્સ ૮૨૨.

Telephone :
 20951

177 Grey Street
 DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન:
 ૨૦૬૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
 હરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાઇટર : જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશલિસ્ટ

બેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWETMEEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * * *

—આખો દિવસ વેન્ટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણુની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * * *

બોર્ડીંગ અને લોજીંગની સગવડ

કાયમીબોર્ડીંગને ખસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તે માત્ર પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામાં આવશે. ચોરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અમર તે દેશમાંથી આવતા ઉતાડીઓ માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના માપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

* * * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

* * * * *

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.